

Takva

EN
HAYIRLI
AZIK
Takva

Nisan 2025
52. Sayı

İTİDALLİ OLMAK

Bilal Özbuğday

İtidalli Olmak

Bilal Özbuğday

04

Suyun İbret Veren Serüveni

Ayşe Ebrar

12

İhlassız Olma, Boşuna Yorulma!

Burak Gültepe

20

28

Tekvir Suresinden Dersler

Salih Bağırhan

İlim Talebesinin Yoldaşı Sabır

Ümmü Firdevs

31

34

Nasihatımız Var

Allah Yolunda Cihad Edin!

Muhammed Fırat

38

7 Drone Teknolojisi Lojistik ve Ticari Devrim

Burak Eryılmaz

41

Ayn Kitapı

Amansız Hastalık Gaflet

Ebu Abdullah Sadık b. Abdullah

Bismillahirrahmanirrahim

Hamd, ancak Allah (cc) içindir. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (cc) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur. Salat ve selam da O'nun, bizlere rehber olması için gönderdiği peygamberi Muhammed'e (sav) olsun.

Alah azze ve celle Müslümanları vasat ümmet olarak tanımlamıştır. Vasat olmak işlerinde itidalli, orta yollu olan ve adaleti ayakta tutan anlamlarına gelmektedir. İtidalli olmak; ibadetlerde, ilişkilerde, düşmanlıkta, anlayışlarda, hassasiyetlerde itidalli olmanın hepsini kapsamaktadır...Bu ayki kapak yazımızda itidalli nasıl olunur bu konuya değindik.

Su, alemdeki en büyük mucizelerden biridir. Hem bilimsel hem de dini açıdan bakıldığında, suyun varlığı muhteşem bir düzenin parçasıdır. Alemin yaratılışından itibaren suyun var olması ve hayatın devamı için hayati bir rol oynaması, insanın düşünmesi ve tefekkür etmesi gereken büyük bir delildir.

İlim talebesinin en önemli azığı sabır olmalıdır. Çünkü şeytanın en fazla uğraştığı kimseler ilim talebeleridir. İlim mertebesi en yüksek mertebe olduğu için oraya ulaşmak fedakârlık ister. Bu ay ilim konusunda insanın baş düşmanı olan şeytana karşı ilim talebesinin en güçlü silahı olan sabırdan bahsettik. Bu yolda gösterilmesi gereken tahammüle değindik.

Dergimizin içerisindeki, kıymetli yazarlarımızın, özenle hazırladıkları diğer yazılarımızı da okumanız ve faydalanmanız ümidiyle...

Başarı Allah'tandır.

Velhamdulillahi Rabbil âlemin...

Editör

Takva

İtidalli Olmak

Bilal Özbuğday

Allah azze ve celle Müslümanları vasat ümmet olarak tanımlamıştır. Vasat olmak işlerinde itidalli, orta yollu olan ve adaleti ayakta tutan anlamlarına gelmektedir.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ
الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا

"Böylece, sizler insanlara birer şahit (ve örnek) olasınız ve Peygamber de size bir şahit (ve örnek) olsun diye sizi vasat bir ümmet yaptık."¹

Vasat kelimesi bugün insanlar tarafından yanlış anlaşılan kelimelerden bir tanesidir. Vasat olmak, her konuda ortayı bulmak ve bir konuda tam ortada olmak olarak anlaşılmaktadır. Ancak bu hatalı bir anlayıştır. Vasat kelimesi birkaç anlama gelmektedir. Delilleri ile öncelikle bunları zikretmeye çalışalım;

1) Vasat, adaletli olma anlamına gelir ki bu eşitlik anlamına gelmez. Her şeye, her kişiye hakkını vermek anlamındadır.

Adalet kavramı eşitlik kavramı ile aynı değildir. Eşitlik herkese aynı ölçüde aynı şeyi vermektir. Ancak adalet, herkese hak ettiğini hak ettiği kadar vermektir. Bunun anlaşılması da itidal kavramının anlaşılmasına büyük bir katkı sağlayacaktır.

Vasat kelimesinin adalet manasında kullanıldığına dair kalem suresi 28. ayet delil olarak zikredilebilir. Ayette şöyle geçmektedir;

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ

"Onların en akl-ı selim sahibi olanı (adaletli olanı) "Ben size 'Rabbinizi tespih etseydiniz ya! dememiş miydim?" dedi."²

Ebu Said El Hudri'den (ranh) rivayet edilen bir hadiste Rasulullah (sav) vasat ümmeti 'adaletli ümmet' olarak ifade etmiştir.

Yine ayette de geçtiği üzere diğer ümmetlerin peygamberlerinin ümmetlerine yaptığı çağrı ile alakalı yapacakları şahadet ötürü adaleti ayakta tutacak olmalarından dolayı bu ümmet vasat bir ümmettir.

Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

"Kıyamet günü Nuh (as) çağrılır ve kendisine "Tebliğ ettin mi?" denilir. O da "Evet" der. Sonra kavmi çağrılır ve onlara "Size tebliğ etti mi?" denilir. Onlar da "Bize uyarıcı gelmedi ve bize kimse gelmedi" derler. Nuh'a "Size kim şahitlik edecek?" denilir. O da "Muhammed ve ümmeti" diyecek." Dedi ki: "Bu, Allah'ın şu sözüdür: 'Böylece sizi vasat bir ümmet kıldık.'"³

Bir başka rivayette ise Allah Rasulü (sav) şöyle buyurdu: **"Kıyamet günü bir peygamber yanında bir kişiyle gelecek ve bir peygamber yanında iki veya daha fazla kişiyle gelecektir. Sonra kavmi çağrılır ve onlara "Bu size tebliğ etti mi?" diye sorulur. Onlar "Hayır" derler. Ona "Kavmine tebliğ ettin mi?" diye sorulur. O da "Evet" der. Ona "Senin için kim şahitlik edecek?" diye sorulur. O da "Muhammed ve ümmeti" der. Muhammed ve ümmeti çağrılır ve onlara "Bu size tebliğ etti mi?" diye sorulur. Onlar "Evet" derler. Denilecek ki "Bunu nereden bildin?" Onlar da "Peygamberimiz bize geldi ve bize elçilerin mesajı tebliğ ettiğini söyledi." diyecekler. Bu Allah'ın şu sözüdür; "Böylece sizi adaletli (ve en iyi) bir ümmet kıldık." Dedi ki; Adaletli olun ki siz insanlara şahit olasınız ve Resul de size şahit olsun."**⁴

¹ (Bakara, 143)

² (Kalem, 28)

³ (Ahmed bin Hanbel)

⁴ (İbni Mace)

2) Vasatın bir başka anlamı ise seçkin demektir.

Bunun böyle olduğunun delili şu ayettir: **"Böylece, sizler insanlara birer şahit (ve örnek) olasınız ve Peygamber de size bir şahit (ve örnek) olsun diye sizi vasat bir ümmet yaptık."**⁵

Ya da Arap dilinde "Falanca bizim nesep olarak en vasatımızdır" denildiğinde en seçkini kastedilmektedir.

3) Vasatın bir diğer anlamı ise orta anlamında kullanılmasıdır.

Dinde ifrat ile tefrit arasında orta yol anlamındadır. Ya da bir şeyin ortasında olmak, ortasını bulmak anlamındadır.

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَى وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ

"Namazlara ve orta namaza devam edin. Allah'a gönülden boyun eğerek namaza durun."⁶

Yani bu anlamı ile itidalli ve ölçülü olmak anlamına gelmektedir.

Yukarıdaki seçeneklerden de anlayacağımız üzere vasat olmak sadece orta olmak, ortada olmak anlamına gelmemektedir. İtidalli olmak, adaleti tesis etmek anlamında kullanılmaktadır. Vasat olmak demek adaletli olmak demektir. Sadece ortada olmak demek değildir. Bu anlam onun anlamlarından sadece bir tanesidir. İki ya da daha fazla taraf olduğunda onların tamamının ortasında durmak ya da tüm taraflara eşit mesafede durmak demek değildir. Bu taraflar arasından adalete uygun olana yakın olmak vasat olmaktır. Ya da taraflardan hakka yakın olandan taraf olmak vasat olmak demektir. İtidalli ve orta yollu olmak herkese ve her şeye hakkını, hak ettiğini vermek demektir. Herkese ve her şeye aynı şeyi vermek değildir.

İtidalli olmak, ibadetlerde, ilişkilerde, düşmanlıkta, anlayışlarda, hassasiyetlerde itidalli olmanın hepsini kapsamaktadır.

Bugün bizler vasat olmayı ciddi manada yanlış anlamaktayız. Ya sadece bu kelimeden ortada olmayı anlayarak taraflara ya da kesimlere eşit mesafede olmaya yormaktayız. Ya da ölçüyü kaçırıp tamamen itidalsiz bir tavır sergilemekteyiz. Hâlbuki dinimiz bizlere birçok konuda ölçülü olmayı, vasat olmayı ve itidalli olmayı emretmiştir.

Bize emretmiş olduğu bu hususları teker teker ele almaya çalışalım.

İbadetlerde İtidal

Üç kişi Peygamber'in (sav) hanımlarının evlerine Peygamber'in (sav) ibadeti hakkında soru sormak için geldiler. Kendilerine bunlar söylenince sanki bunu az görmüşler gibi davrandılar. Dediler ki; Biz Peygamber'in (sav) yanında kimiz ki? Allah onun geçmiş ve gelecek günahlarını bağışladı.

İçlerinden biri "Ben ebediyen gece boyunca ibadet edeceğim" dedi. Bir diğeri "Ömür boyu oruç tutacağım ve hiç iftar etmeyeceğim" dedi. Bir diğeri ise "Kadınlardan uzak duracağım ve hiç evlenmeyeceğim" dedi.

Allah'ın Resulü (sav) geldi ve şöyle buyurdu: **"Şöyle şöyle diyen siz misiniz? Allah'a yemin ederim ki sizin aranızda Allah'tan en çok korkan benim ve en takvalı olan benim. Fakat ben bazen oruç tutuyorum ve bazen iftar ediyorum, bazen namaz kılıyorum ve bazen uyuyorum ve kadınlarla evleniyorum. Sünnetimden yüz çeviren benden değildir."**⁷

⁵ (Bakara, 143)

⁶ (Bakara, 238)

⁷ (Buhari, Müslim)

Bu hadiste Rasulullah (sav) ibadetlerde sahabesine itidalli olmayı öğretmektedir. Çünkü ibadetlerde de insan aşırıya gidebilir.

Kul, peygamberin yapmış olduğu en nihai noktanın en takvalı nokta olduğunu iyi bilmelidir. Onun için en takvalı durum onun varlığı en son noktadır. Onun yapmadığını yapmak, yaptığından daha ileri gitmek takva değildir. Peygamberimizden daha hassas ve daha takvalı olamayız. Onun kılmadığı bir namazı kılarak, onun tutmadığı bir orucu tutarak ya da onun din adına belirlemediği bir husus ile Rab-bimize yakınlaşamayız.

O ne kadar yaptı ise biz de o kadar yaparız, yapmalıyız. Çünkü ibadetlerde aşırıya gitmek insanı tamamen kulluktan da alıkoyabilir. Nitekim insanın sağlığı, gücü ve kuvveti her dönemde aynı değildir. Allah azze ve celle imtihanı gereği insanı gençlik dönemlerinde daha diri ve güçlü kılarak, yaşlılığında ise eski gücünü ve kuvvetini almakta, yaratılışının aslı üzere onun geri döndürmektedir. Nasıl ki çocuk iken düşüncesi, duyguları ve vücudu zayıf ise yaşlılığında da bunları tekrar eski haline çevirmektedir. Bundan dolayı ibadetlerdeki fazlalık ile asla mücadele edilemez.

Nitekim bu konuda Abdullah ibni Amr ibni As (ranhuma) bizler için örnektir. Rasulullah'a (sav) Kur'an'ı hatmetme noktasında ısrarcı davranmış ve izin almıştır. Ancak yaşlılığında ise Rasulullah'ın ısrar edip de kendisinin kullanmadığı ruhsatı kullanmadığından dolayı pişmanlığını dile getirmiştir.

Müslüman bir kulun ibadetlerinde itidalli olması gerekir. Gücünün üzerinde bir sorumluluk ile kendisini sorumlu tutarak bunun altında ezilmemelidir. Ya da kendisinden şu kadar namaz kılacağım, şu kadar oruç tutacağım, şu kadar sadaka tasadduk edeceğim gibi iddialı ve kendisinin üzerinden sözler sarf etmemelidir. Elinden geldiği kadar gayret etmeli, elinden gelmeyen hususunda ise bağışlanma dilemelidir.

Aslında burada itidal konusunda bu kısım ile başlamamız şu hususa dikkat çekmek içindir; Asıl itibariyle Allah'a kulluktan o kadar uzaklaştık ki bizler şu anda Müslümanlar olarak ibadetlerde aşırılığa gidecek mecalimiz yok. Ancak bu konunun önemi adına ibadetlerde bile itidalli olmamız gerekiyor ise diğer hususlarda itidalli olmak çok daha fazla gerekli olan bir husustur. Çünkü ibadetler Allah'ın sevdiği, razı olduğu insanın kendisi için yarattığı hususlardandır. Ancak bununla beraber Allah azze ve celle hiçbir hususta ise aşırılığı sevmektedir. Bu velev ki ibadetler olsun.

İlişkilerde İtidal

Ölçülü olunması gereken hususlardan birisi de insanların birbirleriyle olan ilişkilerinde ölçülü olmalarıdır.

Ne yazık ki insanlar arasındaki ilişkilerde de ölçü yok. İnsanlar birbirlerini severlerken de, birbirlerine öfkelendiklerinde de haddi aşmaktadırlar. Birbirleri ile iyi olduklarında birbirleri ile vakit geçirmeden yapamamaktadırlar. Her günleri, her anları, yedikleri, içtikleri birdir. Sevdiklerinde nereden ise sıklıktan dostlarının canlarını çıkaracak iken ufak bir meseleden ayrılık yaşadıklarında ise nereden ise gözlerini oyalacak duruma gelmektedirler.

Bunun temelinde ise ölçsüzlük ve itidalsizlik yatmaktadır. Hem baştaki sevgide ölçsüzlük hem de sonrasındaki düşmanlıkta ölçsüzlük.

Sevgideki durum neden ölçsüz diye soracak olursak buna cevaben şöyle deriz; Çünkü insanların arasındaki sevginin ve samimiyetin gelişmesi için vakit geçirmeye, eskimeye ihtiyaç vardır. Ancak insanlar arasındaki hızlı samimiyet buna ihtiyaç bırakmadan bir anda geliştiğinden bir ölçsüzlük söz konusudur.

Bugün bir anda ya da hızlıca sizi olmadığınız şeyler ile övenler başka bir zamanda sizi olmayan şeyler ile yereceklerdir.

Ali'ye (ranh) ait olan bir söz de Ali (ranh) şöyle demektedir;

أَحِبِّ حَبِيبَكَ هَوْنًا مَا؛ عَسَى أَنْ يَكُونَ بَغِيضًا يَوْمًا مَا،

وَأَبْغِضْ بَغِيضَكَ هَوْنًا مَا؛ عَسَى أَنْ يَكُونَ حَبِيبًا يَوْمًا مَا

"Sevdiğini ölçülü sev bir gün öfkelenmiş bir kimse olur. Öfkelenmişine ölçülü öfkelen bir gün sevdiğin birisi olur."⁸

Bu söz hadis olarak da rivayet edilmiştir. Ancak hadis olarak gelen rivayeti hakkında âlimler hasen ve zayıf olduğu hakkında ihtilaf etmişlerdir. Ancak Ali'den (ranh) mevkuf olarak gelen rivayet ise sahihtir.

Yine ölçsüzlük ortaya çıkan şekillerinden birisi de insanların ihtilaf yaşaması ile birbirleri hakkındaki tüm faziletleri unutmaları ve komple aleyhte şahitlik etmeleridir. Birileri ile ihtilaf yaşamak kadar doğal bir süreç yoktur. İnsanlar ihtilaf edebilirler, birbirlerinden ayrılabilirler ancak böylesi durumlarda muhatabımızı komple yermek ilişkide bariz ölçsüzlüktür.

Halbuki Allah Rasulü (sav) kendisine yapılan iyilikleri asla unutmaz ve bunları vefası gereği ara ara da zikrederdi. Bedir gününde esirler hakkında Mutim bin Adiyy'in kendisinden onları istemesi halinde hepsini bırakıvereceğini ifade etmiştir. Mutim, Rasulullah'a iyilik eden özellikle Taif dönüşü himayesine alarak Mekke'ye girmesine sebep olan ancak kendisi Bedir savaşından önce küfür üzere ölen bir kimse-dir. Ancak efendimiz böylesi bir kimse-nin dahi iyiliklerini anmıştır.

İyi olduğu hususlarda düşmanımız dahi olsa iyiliklerini ve faziletlerini unutmamalı, o konudaki lehteki şahitliklerimizi yapabilmeliyiz. Tüm faziletleri unutmak olmayan şeyler ile karşı tarafı suçlamak itidalli olmamaktır.

Müslümanlara sır verilemez, gizli bir iş yapılamaz hale geldi. Çünkü ufak bir problemde kişiye emanet verilen sırların tamamı ortaya çıkmaktadır.

Bu bir başka yönü ile de nifakın bir alametidir. Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

"Dört huy vardır ki bunlar kimde bulunursa o kişi tam münafık olur. Kimde de bu huylardan biri bulunursa, onu terk edinceye kadar o kişide münafıklıktan bir sıfat bulunmuş olur;

Kendisine bir şey emanet edildiği zaman ona ihanet eder. Konuştuğunda yalan söyler. Söz verince sözünden döner. Düşmanlıkta haddi aşar, haksızlık yapar."⁹

Bunun bir başka şekli ise karı koca ilişkilerinde yaşanmaktadır. Aileler boşandıktan sonra genelde birbirlerinin tüm ayıp ve kusurlarını ortalığa saçıvermektedirler. Nerede ise yatak odası mahremeleri dahi ortalığa yayılmaktadır.

⁸ (Buhari, Edebül Müfred)

⁹ (Buhari)

Bunun bir başka şekli de güven hususundaki ölçsüzlüktür. Bugün çokça rastlanan bir husus da; ortaklık ya da ticaret yapıldığında birbirine gereksiz ve hadsiz bir güvenin neticesinde taraflar arasında yaşanan problemlerdir.

İki ortak birbirine aşırı güvenmekte hiçbir şeyi kaydetmemekte, yazmamakta sonrasında ise yazan kimseye karşı güven problemi yaşamaktadırlar. İlk baştaki sonsuz güven de, sonrasındaki her şeyi ince detayına kadar sormak da ilişkilerde ölçsüzlüktür.

Ben yazmam güvenirim demek ilişkide, güven hususunda ölçsüzlüktür. Kontrol ve tedbir güvene mani değildir. Bilakis ortağımızın, kardeşimizin, beraber çalıştığımız insanların fitneye düşmemesi için birer engeldir ve olması gerektir.

İnançta İtidal

İtikat hususunda da ölçülü olmak gerekir. Ehlisünnet ve'l cemaatin inanç hususundaki yolu vasat ve orta yoldur. Ehlisünnet Cebriyye ile Kaderiyye mezhebi arasında, Mürcie ile Harici mezhebi arasında vasat olan yola sahiptir.

Bu vasatlık bizlerin akidesinde de etkisi göstermelidir. Allah azze ve celle ve Rasulü (sav) kullara neyin emredildiği ve neyin yasaklandığını haber vermiştir. Ayrıca iman nedir, küfür nedir bunları da öğretmiştir. Bunları yerine getiren mümin, bunları bozan ise kafirdir.

Akide hususunda bir aşırıya meyletmek, bir gevşekliğe meyletmek ölçsüzlüktür. Her gün yeniden Müslüman oluyor gibi, yeni bir konu keşfedercesine hareket etmek yanlıştır. Bu satırlar elbette tevhidi yerine getiren, şirki terk eden, Allah'ı rab, peygamberi önder kabul eden insanlar içindir. Bunu

yerine getiren Müslüman ismini almıştır. Kuran bu konular üzerinden durmaktadır. Yalnız Allah'a ibadet edeceksin, Allah'ın gayrısındakini terk edip, Rasulullah'ın (sav) peygamberliğini kabul edecek ve ondan gelenlere boyun eğeceksin. Ayrıca bunu yerine getirenlerin yollarının hak, yerine getirmeyenlerin yollarının ise batıl olduğunu kabul edeceksin. İşte İslam budur.

Her yıl yeni yeni imana giriş ya da din-den çıkış konularını ele almak ve sürekli bunlar üzerinden yeni konular tesis etmek imani konularda ve inanç meselelerinde itidalsizliktir. Her yeni kitap okuduğunda yeniden Müslüman olduğunu ifade etmek sonra başkalarını tekfir etmek aşırılıktır, ölçsüzlüktür. O yeni kitaba ulaşılmasaydı kâfir olarak öleceğini zannederek hareket etmek elbette kantarın topuzunu kaçırmaktır. Ne yazık ki bu tür kardeşlerimiz her sene, her ay "Ben Müslüman olalı şu kadar oldu." diyerek birkaç gün öncelerine işaret etmektedirler. Peki, o günden önce akidemiz şek üzere miydi?

Allah azze ve celle bizlere sorguya çekeceğimiz ne var ise indirmiş, Rasulullah (sav) da bizlere bunların tamamını izah etmiştir. Bundan sonraki vakıf olduğumuz her meseleyi dinin asıl meselesi olarak kabul etmek ve herkesin bu konuda hata yapmaması gerektiği kanaatine varmak yanlıştır.

Rasulullah (sav) şöyle buyurmaktadır;

إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فَرَضَ فَرَائِضَ فَلَا تُضَيِّعُوهَا، وَحَدَّ حُدُودًا فَلَا تَعْتَدُوهَا، وَحَرَّمَ أَشْيَاءَ فَلَا تَنْتَهِكُوهَا، وَسَكَّتَ عَنْ أَشْيَاءَ رَحْمَةً لَكُمْ غَيْرَ نَسْيَانٍ، فَلَا تَبْخَحُوا عَنْهَا

"Allah azze ve celle bir takım farzları farz kılmıştır onları sakın zayi etmeyin. Bazı sınırlar da çizmiştir onları da aşmayın. Bazı şeyleri de haram kılmıştır onları da çiğnemeyin. Bazı şeyler hakkında da unutmaksızın rahmetinden dolayı susmuştur onları da araştırmayın."¹⁰

¹⁰ (Hakim)

Bizler asıl meseleleri yerine getirip diğer hususlarda ise doğruya ulaşmak için duacı olacağız. Ancak kendimizin doğruya ulaştığını zannetsek de ısrarcı olmayacağız. İnsanların fikirleri değiştiğinde önce kendisinden ilk olarak dini duyup öğrendikleri insanlardan tekfire başlamaktadırlar. Bu ölçsüzlük değil de nedir? Allah azze ve celle bizleri ıslah etsin.

Ayrıca inanç hususundaki ölçsüzlüklerden birisi de şudur; hassasiyetlerimizi din kabul etmemizdir. Allah azze ve celle kesin haram ve kesin helal olan şeyleri belirlemiştir. Bazı konular ise haklarında ayet ve hadis olmasına rağmen ihtilafıdır. İnsanlar ihtilafın olduğu yerlerde farklı hususlara meyledebilirler. Bu ihtilafı bilmeli ve kardeşlerimizin başka görüşte olmasına müsamaha edebilmeliyiz. İhtilaf-larda hep bizim meylettiğimiz görüşün tercih edilmesini talep etmemeliyiz.

Ya da mübah olan bir şeyde dahi bizlerin hassasiyetleri farklı ise karşımıza müsamaha edebilmeliyiz. Mübah olan şeylerde ölçsüzlük göstermemeliyiz.

Örneğin son zamanlarda yaygın olan düğün davetiyelerine kadınların isimlerinin yazılmaması ele alınabilir. Kadınların isimlerinin zikredilmesi ya da bilinmesi ile alakalı herhangi bir yasaklama İslam tarafından getirilmemiştir. Ancak bunun yazılmasından kaçınmak ya da bu konuda kendimiz hassas isek yapanları kınamak ölçsüzlüktür. Bu hassasiyetlerde ölçsüzlüktür. Muhammed Mustafa (sav) bizlerin en takvalısı ve Allah'tan en çok korkanı iken böyle bir yasak getirmemiştir. Bizler ise kendimiz bu tür hassasiyetler belirleyerek ölçsüzlük etmemeliyiz.

Ya da gıda maddeleri içerisindeki bazı katkı maddelerinden dolayı sakınmaya çalışmak bizim bir hassasiyetimiz olabilir. Ancak karşımızda bu hassasiyetlere dikkat etmeyen bir kişiyi görünce onu az takvalı olarak lanse etmemiz hassasiyetlerde itidalsizliktir.

Davette İtidal

İnsanları tevhide davet ederken, islami onlara anlatırken hatta islami temsil ederken de ölçülü olmak zorundayız. Günümüzde nice insanın islama girmesi ya da bir islam davetçisi sükûnet içerisinde dinleyememesinin önündeki en büyük engel bizlerin davetteki ölçsüz sözleri ve tavırlarıdır.

Çoğu Müslümandan şu cümleleri duymuşuzdur; "Ben tevhide biliyordum ancak tanıdığım Müslümanlar sebebiyle hidayette geciktim." Bu cümlenin temelinde yanlış ve usulsüz davet yöntemleri yatmaktadır.

Karşımızdaki kişiye davet ettiğimizde o kimsenin hidayetini vesile olunamıyorsa dahi o kimsenin küfrünü ya da dine olan düşmanlığını artırmayacak şekilde hareket etmek yerinde olacaktır.

Bizler tebliğ ederken karşımızdaki kişinin kendince değer atfettiği şeylere dil uzattığımızda bu kimse de bizim değerlerimize saldıracaktır. İşte bu davetteki bir ölçsüzlüktür.

Ya da en son anlatmamız ya da söylememiz gereken şeyi ilk başta söylediğimizde bu davetteki bir itidalsizlik olacaktır.

Rabbimiz bu konuya dair şöyle buyurmaktadır;

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ

“Onların, Allah'ı bırakıp tapındıkları-na sövmeyin, sonra onlar da haddi aşarak, bilgisizce Allah'a söverler.”

Bugün twitterda ya da diğer sosyal medya mecralarında tevhid ehlinin muhaliflerine karşı haddi aşmaları, ileri gitmeleri, muhaliflerinin hoca olarak gördüğü çoğu kimseyi onların karakterlerine saldırarak konuşmalarını örnek olarak zikredebiliriz.

Allah Rasulü (sav) dahi Uhud günü Ebu Süfyan Müslümanlara hitaben bağırarak ileri gittiğinde kendi nefsi ya da Ebubekir, Ömer (ranhuma) gibi sahabelerin bahsi geçtiğinde sahabelere cevap vermelerini emretmemiş ancak Allah azze ve cellenin hakkı ve ismi söz konusu olduğunda cevap vermelerini emretmiştir. Çünkü insanlar liderlerini övmek ya da tazim etmek ile değil, Allah azze ve celleyi övmek ile sorumludur. İslam dini her ne kadar önemli figürler olsalar da şahısları kendisinin önüne asla geçirmemektedir. Bu kimseler peygamberler dahi olsa...

Bizler davet hususunda da ölçülü olmak ve muhataplarımıza itidal ile yaklaşmak zorundayız. Bunu ise kendimiz ve nefsimiz adına değil, taşıdığımız dava adına yapmalıyız.

Velhamdulillahi rabbil alemin...

¹¹ (6/En'am 108)

Suyun İbret Veren Serüveni

Ayşe Ebrar

“Allah, gökten bir su indirdi ve onunla yeryüzünü ölümünden sonra diriltti. Şüphesiz ki bunda dinleyen (Hakka kulak veren) toplum için bir ibret vardır.”¹

Su, âlemdeki en büyük mucizelerden biridir. Hem bilimsel hem de dini açıdan bakıldığında, suyun varlığı muhteşem bir düzenin parçasıdır. Âlemin yaratılışından itibaren suyun var olması ve hayatın devamı için hayati bir rol oynaması, insanın düşünmesi ve tefekkür etmesi gereken büyük bir delildir.

Sular; tatlı ve tuzlu olmak üzere başlıca ikiye ayrılır. İnsanların ve bitkilerin hayat kaynağı olan sular, tatlı sulardır. Tatlı suyun nasıl oluştuğu Kur’ân-ı Kerim’de açıklanır. Allah (cc) sık sık, rüzgârların bulutları taşıdığını, yağmurun yağmasında rüzgârların en büyük faktör olduğunu bildirir:

Su, Dünya üzerinde bol miktarda bulunan ve tüm canlıların yaşaması için vazgeçilmez olan, kokusuz ve tatsız bir kimyasal bileşiktir. Sıklıkla renksiz olarak tanımlanmasına rağmen kırmızı dalga boylarında ışığı hafifçe emmesi nedeniyle mavi bir renge sahiptir.

Doğada su; katı, sıvı ve gaz olmak üzere üç farklı halde bulunur. Kimyasal formülü H₂O’dur ve iki hidrojen ile bir oksijen atomundan oluşur. Su, asidik (H⁺ iyonu içeren) ve bazik (OH⁻ iyonu içeren) maddelerin tepkimeye girerek birbirini nötrleştirmesi sonucu da oluşabilir.

Çoğu madde, katı hale geldiğinde yoğunluğu artar ve batır. Ama suyun buz hali, sıvı sudan daha hafiftir ve yüzer. Deniz, nehir ve göllerin üst kısmı donar, buz üst kısımda kaldığı için su içindeki canlılar hayatlarını sürdürmeye devam edebilirler. Eğer buz suya batacak kadar ağır olsaydı, okyanuslar zamanla tamamen donabilirdi ve içindeki yaşam sona ererek denizlerin altındaki hiçbir canlı hayatta kalamazdı.

Su yanıcı bir madde değildir, bu yüzden ateşi söndürmek için kullanılır. Ancak suyun yapısındaki oksijen yakıcı, hidrojen ise yanıcı bir gazdır. İlginçtir ki, bu iki gaz birleşerek ateşi söndüren suyu oluşturur.

H₂O, saf suyun kimyasal formülüdür ve doğada saf suya en yakın örnek yağmur suyudur. Ancak saf su, içinde mineraller olmadığı için insanlar ve diğer canlılar için sağlıklı bir içme suyu değildir. Canlıların vücutları için gerekli olan su, çeşitli mineraller içermelidir.

Yağmur suyu, yere düştüğünde toprağın içindeki mineralleri toplar ve böylece besin değeri yüksek hale gelir. Yeryüzünde bu sular akarsular oluşturarak içilebilir hale gelir. Ancak şehirleşme, sanayi ve diğer insan faaliyetleri yer altı sularını kirliletebilir. Bu yüzden sağlıklı su kaynağı elde etmek için genellikle yüksek dağlardaki temiz kaynak suları toplanır.

Allah (cc) şöyle buyurmaktadır: **“Söyleyin; içtiğiniz suyu buluttan siz mi indirdiniz yoksa indirenler biz miyiz? Dileseydik onu tuzlu (ücâc) yapardık. Şükretmeniz gerekmez mi?”²**

İçmekte olduğumuz tatlı su, aslında denizlerden (tuzlu sular) ve diğer sulardan yükselen buharla oluşmakta ve bulutlardan yağmur olarak inmektedir... Eğer Allah (cc) dileseydi, bu suyu, aslına döndürürdü.

Âyette geçen “ücâc” kelimesi “tuzlu su” anlamına gelir ki, tatlı suyun aslı budur. “...Şükretmeniz gerekmez mi?”

Dolayısıyla gökten inen yağmur suyunun aslında yeryüzü suyu olduğunu öğrenmiş olmaktayız.

¹ (16/Nahl, 65)

² (56/Vâkıa 68-70)

Nitekim Allah (cc) şöyle buyurur: **“De-nildi ki: Ey yeryüzü! Suyunu yut,” Evet, “suyunu yut!”**³ Çünkü gökten gelen su, özü itibarıyla yerden gelmiştir; gök de onu gördüğümüz yağmur şeklinde tekrar dönüştürmektedir.

Her bölgenin toprak yapısı farklı olduğu için, suyun içerdiği mineraller ve dolayısıyla faydaları da değişiklik gösterebilir. Bu yüzden bazı bölgelerdeki sular daha fazla mineral içerirken, bazıları daha az besleyici olabilir.

Kur'an'da Suyun Yaratılışı ve Önemi

Kur'an-ı Kerim'de suyun yaratılışı ve hayat için taşıdığı büyük önem defalarca vurgulanmıştır. Allah Teâlâ, **“Biz her canlı şeyi sudan yarattık”** (Enbiyâ 30) buyurarak suyun canlıların temel yapı taşı olduğunu bildirir. Bu ayetin işaret ettiği gerçek, modern bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bütün biyolojik süreçler suya bağlıdır; hücrelerin çalışması, besinlerin taşınması ve metabolizmanın düzenlenmesi için su olmazsa olmaz bir maddedir. Allah, suyun yeryüzüne belirli bir ölçüyle indirildiğini de şöyle bildirir:

“Biz gökten suyu bir ölçüye göre indirdik ve onu yeryüzünde durdurduk.”⁴

Bu ayet, suyun yeryüzündeki hassas dengesine işaret eder. Eğer suyun döngüsü ve miktarı kontrolsüz olsaydı, yeryüzü çorak bir çöle dönüşebilir veya tamamen su altında kalabilirdi.

Diğer taraftan yağmurun ihtiyaç kadar indirilişindeki ileri derecedeki hikmeti düşünelim. Öyle ki toprak yağmurdan ihtiyacı kadarını alıp da bundan sonra, yine üzerine yağacak olur ve ona zarar verecek hâle gelirse yağmur artık oraya yağmaz ve hemen akabinde bulutlar açılır.

Bu sebeple her ikisi yani havanın açık ve bulutlu olması, dünyanın bu yolla ıslahı söz konusu olduğundan, dünyada ardı arkasına gelirler. Eğer bu ikisinden birisi sürekli olsaydı bu durum dünya düzeninin bozulmasına sebep olurdu. Yağmurlar kesintisiz yağsaydı, yeryüzünde ne varsa hepsini helak ederdi. İhtiyaçtan fazla yağacak olsaydı, tahılları ve meyveleri telef eder, ekinler ve sebzeler küflenir, bedenler gevşer, hava bozulurdu. Bunun sonucu olarak da türlü türlü hastalıklar ortaya çıkar, yiyeceklerin çoğu bozulur, yollar ve geçitler kullanılamaz hale gelirdi.

Şayet hava sürekli açık kalırsa bu sefer, bedenler kurur, su çekilir, pınarların, kuyuların, ırmakların, vadilerin suları kesilir, zarar oldukça büyürdü. Hava sertleşir ve yeryüzündeki her şey kurur, bedenler kurur ve kuraklık baskın bir hal alırdı. Bu da şifa bulması zor çeşitli hastalıkları ortaya çıkartırdı.

İşte latif ve her şeyden haberdar olanın hikmeti, bu dünya üzerinde havanın açık olması ile yağışlı olmasını arka arkaya getirmiş,

Allah (cc) suyu yalnızca bir içecek veya temizlenme aracı olarak yaratmamış, onu aynı zamanda bir ibret vesilesi kılmıştır. Yağmurun indirilmesi ve kurumuş toprakların tekrar hayat bulması, insanların da ölümden sonra diriltileceğine bir işarettir:

“Ölü toprağa can vermek için gökten su indirdik ve orada her güzel çiftten bitkiler çıkardık.”⁵

Bu ayet, her şeyin canlılığını koruyabilmesi için suya ihtiyaç duyduğunu anlatırken, aynı zamanda kıyamet sonrası yeniden dirilişin de bir benzeri olarak gösterilmiştir.

³ (11/Hûd, 44)

⁴ (23/Mû'minûn, 18)

⁵ (20/Tâhâ 53)

Su yeryüzünde değişik hâllerde bulunur: su buharı, (bulutlar), su (denizler, göller), buz (kar, dolu, buzullar) gibi. Su sürekli olarak su döngüsü olarak bilinen döngü içinde değişik fiziksel hâllere dönüşür.

Su Döngüsü: İlahi Bir Nizamın İşleyişi

Su, Allah'ın insanlığa sunduğu en büyük nimetlerden biridir. Evrendeki düzenin bir parçası olan su döngüsü (hidrolojik döngü), mükemmel bir sistemle işler. Su, buharlaşma, yoğunlaşma, yağış ve yüzey akışı aşamalarından geçerek tekrar tekrar yeryüzüne geri döner. Bu süreç, Allah'ın sonsuz ilmi ve kudretiyle kurulmuş, aksaksız işleyen bir sistemdir.

Zira Allah, ezeli ilim ve iradesiyle her şeyi akıllara durgunluk verecek derecede plânlamıştır. Yağmur damlalarının oluşması için gerekli çekirdekleri, deniz suyunun içine karıştırdığı tuzlardan yaratmaktadır. Rüzgârlar, binlerce sahili dalgalarıyla döverlerken, sıçrayan küçük su damlacıkları, hava içinde buharlaşır ve küçük tuz zerrecikleri atmosfere bırakır. Bu parçacıklar ise rüzgârlarla çok uzaklara kadar her tarafa sürüklenip götürülürler.

Kur'an-ı Kerim'de Allah (cc), suyun bu muhteşem döngüsünü şöyle bildirir:

"Görmedin mi ki Allah gökten bir su indirdi ve onu yerin kaynaklarına geçirdi, sonra onunla renkleri çeşit çeşit ekinler çıkardı. Sonra kurur, sen onu sararmış görürsün. Sonra da onu kuru bir çöp haline getirir. İşte bunda akıl sahipleri için bir ibret vardır."⁶

Bu ayet, suyun toprağa ulaşması, bitkilere hayat vermesi ve sonra tekrar döngüye girmesi gibi aşamaları anlatır. Yani su döngüsü sadece fiziksel bir süreç değil, aynı zamanda Allah'ın varlığını ve kudretini gösteren açık delillerden biridir.

"Kupkuru ve çorak yerlere suyu ulaştırdığımızı, onunla gerek hayvanlarının, gerekse kendilerinin yiye geldikleri ekini çıkarmakta olduğumuzu da görmediler mi? Hâlâ da görmüyorlar mı?"⁷ Bu ve benzeri ayetlerde Allah (cc), hayat kaynağı olan suyu kendisinin indirdiğini, yağmuru kendisinin yağdırdığını, bu sularla kupkuru toprağın canlanarak çeşitli bitkiler bitirdiğini insanlara bildiriyor. Bunu ibretle görmeleri, düşünmeleri gerektiğini hatırlatıyor.

1. Buharlaşma ve Yükselme

Su çevrimini harekete geçiren en büyük etken güneşin ısıdır. Okyanuslardaki ve su kütlelerindeki su, güneşin etkisiyle ısınarak buharlaşır ve atmosfere yükselir. Aynı şekilde, bitkilerde terleme (transpirasyon) yoluyla da su buharı atmosfere salınır.

Bu aşama, **"Biz gökten suyu bir ölçüye göre indirdik ve onu yeryüzünde durdurduk."**⁸ ayetiyle uyumludur. Burada Allah, suyun atmosferde belirli bir düzene göre hareket ettiğini bildirmektedir.

2. Yoğunlaşma ve Bulutların Oluşumu

"Rüzgârları ve yer ile gök arasında emre hazır bekleyen bulutları evirip çevirmesinde elbette düşünen bir topluluk için (Allah'ın varlığına ve birliğine) deliller vardır."⁹

Yükselen su buharı, atmosferdeki soğuk hava ile karşılaştığında yoğunlaşır ve bulutlar oluşur. Bulutlar çok küçük su damlacıklarından oluşur. Soğuk bir hava tabakasına rastlayınca ısı kaybettikleri için bulutlardan yoğunlaşma çoğalır. Yoğunlaşmayla ağırlaşan su damlacıkları yeryüzüne doğru düşmeye başlar. Kur'an'da bu durum şöyle anlatılır: **"Allah, rüzgârları gönderir; onlar bir bulutu kaldırıp sürüklerler. Sonra Biz onu ölü bir beldeye sevk ederiz, onunla yeryüzünü ölümünden sonra canlandırırız."**¹⁰

⁷ (32/Secde 27)

⁸ (23/Mü'minûn 18)

⁹ (2/Bakara 164)

¹⁰ (35/Fâtır 9)

⁶ (39/Zümer 21)

3. Yağışın İndirilmesi

Bulutlarda yoğunlaşan su damlacıkları bir araya gelerek büyür ve yerçekimi etkisiyle yağmur, kar veya dolu olarak yeryüzüne iner. Bazen soğuk hava tabakası buluttaki su damlacıklarını doldurur. Bu durum kar yağmasına neden olur. Dolu ise yağmur damlalarının daha soğuk bir hava tabakasına rastlayarak donması sonucu oluşur. Yeryüzüne yağışlarla tekrar dönen su yine Güneş'in etkisiyle buharlaşarak gökyüzüne yükselir. Böylece yeryüzündeki su, dengesi sürekli olarak korunmuş olur. Bu aşama Kur'an'da şu şekilde anlatılmıştır:

"Görmez misiniz ki Allah gökten bir su indirir de onu yeryüzündeki kaynaklara sevk eder, sonra onunla türlü renklerde ekinler yetiştirir, sonra kurur da sen onu sararmış görürsün."¹¹

Yağış, hem doğanın dengesini sağlar hem de insan ve hayvanların yaşaması için gerekli olan su kaynaklarını yeniler. Sonsuz kudret sahibi Allah, bir yılda 450 katrilyon litre suyu buharlaştırmaktadır. Keza, dakikada yeryüzüne yaklaşık bir milyar ton, saniyede 16 milyon ton su, yağmur olarak indirilmektedir. Rüzgârın din-diği ve yağmur damlalarının toplu halde, o nâzik ve nâzenin çiçekleri, binlerce küçük hayvancıkları incitmeden yavaşça yere indiği bahar yağmurları ne kadar huzur vericidir. Bunun yanında uygun şartlar oluştuğunda, havadaki su damlacıkları güneş ışığını kırarak, gökkuşağı oluşur ve adeta yeryüzü harika bir berraklık ve görüntüye bürünür.

Bu üç şıkki şu örnek ile daha iyi açıklayabiliriz: Bulutlar için, tencereden çıkan buharı örnek verirler. Burada unutulmuş hususlar şunlardır: Nasıl ki bir tencere, tencerenin içinde su var ve bu su, sobanın üzerine konmuş, soba da yakılmışsa... Yeryüzü sularını, su yatakları denen kaba koyan, güneş ısı ile bunu buharlaştıran bulunmalı ve bilinmelidir. Yani suyun teşekkülünden tutunuz, buharlaşmasına kadar bütün süreç, bir tertip ve nizam içinde yürümektedir. Bu nizamı koyan kimdir? Sular, en fazla yazın buharlaşır. Fakat en kurak mevsim de yaz aylarıdır. Buharlaşma, deniz ve okyanuslarda daha fazla olmasına rağmen, buralara daha fazla yağmur yağmıyor; suya ihtiyacı olan ormanlık alanlarda yağış fazla oluyor. Bu örneklerden anlıyoruz ki, bir yerde buharlaşan sular, gökyüzüne yükselip, rüzgâr arabasına bindirilip, bir plân dâhilinde sevk ediliyor, yaprakları buruşan, hal dili ile su isteyen bitkilerin imdadına yetiştiriliyor.

4. Yüzey Akışı ve Yeraltı Sularının Oluşumu

"Gökten belirli miktarda su indirdik ve o suyu yeryüzüne yerleştirdik."¹²

Yeryüzüne düşen yağışların bir bölümü bitkiler tarafından tutulmakta, bir bölümü toprak tarafından emilmekte, bir bölümü yüzeysel akıma geçerek akarsulara kavuşmakta, bir bölümü de yüzeyden alta doğru sızarak muhtelif derinliklerde kayaların çatlaklarında, çeşitli boyuttaki kum, mil ve çakıl gibi malzemelerin arasındaki boşluklarda depolanmaktadır. Yer altındaki boşluk veya gözeneklerde tutulan suya "yer altı suyu" denmektedir. Yer altı suyu dünyanın tatlı suyunun yaklaşık olarak %22'sini sağlar. Hidrolojik döngünün bir parçasıdır. Yer altı suyunun kaynakları yağışlar, okyanuslar, ırmaklar, göller, bataklıklar, yapay gölcükler ve Su Arıtma sistemlerinden oluşur.

¹¹ (39/Zümer, 21)

¹² (23/Mü'minün, 18)

5. Yeraltı Suları ve Akiferler

Yağmur suları toprağa sızarak yeraltı su kaynaklarını oluşturur. Bu kaynaklar bazen yüzyıllarca birikerek akiferleri (yeraltı su havzalarını) besler. Akifer, yer altı suyunu tutan ve ileten kayaç ortamına denir. İçlerine suyun serbestçe girebileceği veya hareket edebileceği boyutta ve miktarda birbiriyle bağlantılı boşluk içeren kayaçlardan oluşmuş geçirimli kesimlerdir. Bu yeraltı suları daha sonra tekrar yüzeye çıkarak tabii kaynaklar, sıcak su kaynakları ve gayzerler oluşturur. Yeraltı suları, aynı zamanda ambalajlanarak maden suyu olarak satılmaktadır.

6. Su Döngüsünün Tamamlanması

Yeraltı suları zamanla yüzeye çıkar, göllere ve nehlere katılarak tekrar okyanuslara ulaşır ve döngü yeniden başlar. Bu süreç, Kur'an'da şu şekilde özetlenir:

**"O, gökten bir ölçüye göre su indiren-
dir. Biz onunla ölü memleketi canlandırdık.
İşte siz de böyle çıkarılacaksınız."**¹³

Bütün bunları düşündüğümüzde, suyun varlığı ve işleyişi, Allah'ın kudretinin en açık delillerinden biridir. Âlemde hiçbir şeyin rastgele olmadığı gibi, suyun da tesadüfen var olup böyle muhteşem bir düzen oluşturması mümkün değildir. O, sadece içip serinlediğimiz ya da temizlendiğimiz bir madde değil, aslında hayatın temel taşı ve ilahi bir sanat eseridir.

Suyun Önemi

Su, tüm canlılar için vazgeçilmez bir hayat kaynağıdır. Yeryüzündeki yaşamın temel taşı olan su, sadece biyolojik ve ekolojik süreçler için değil, aynı zamanda medeniyetlerin doğuşu ve gelişimi için de büyük

bir öneme sahiptir. Su, dünyada hassas bir denge içinde var olur; oluşumu, döngüsü ve taşıdığı anlam, doğanın büyük hikmetini düşündürmektedir.

İnsanlık tarihine bakıldığında, suyun medeniyetlerin şekillenmesinde belirleyici bir rol oynadığı görülür. Nehirler, sadece su kaynağı değil, aynı zamanda ulaşım ve ticaret yolları olarak da kullanılmış, böylece büyük şehirlerin kurulmasına zemin hazırlamıştır. Tarım, suya olan bağımlılığıyla toplumların ekonomik ve kültürel gelişimini etkilemiş, suyun aktığı her yer bir yaşam alanına dönüşmüştür. Bununla birlikte, suyun erozyon gücü, vadiler ve deltalar gibi doğal oluşumları meydana getirerek, insan yerleşimleri için uygun araziler oluşturmuştur.

Su, sadece bir sıvı değil, aynı zamanda hayatı taşıyan bir çözücüdür. İçinde farklı mineralleri barındırarak insan ve hayvan sağlığına katkı sağlar. Hayvanlar içgüdüsel olarak saf ve temiz suyu ararken, insanlar da içme suyunun kalitesini tat ve koku duyularıyla ayırt edebilir. Yeraltından gelen kaynak suları ve dağlardan süzülen doğal mineralli sular, içtikleri çözünmüş mineraller sayesinde hem faydalı hem de lezzetli hale gelir.

Vücudumuzun büyük bir kısmı sudan oluşur. Yetişkin bir insanın vücut ağırlığının %60-70'i sudur. Bu oran yaşa, cinsiyete ve kiloya göre değişir. Yeni doğan bebeklerde su oranı %75 iken, yaş ilerledikçe vücuttaki su miktarı azalmaya başlar. Erkeklerde su oranı kadınlara göre daha yüksekken, şişman bireylerde ise su oranı daha düşüktür.

¹³ (35/Zuhruf 11)

Su, vücudun işleyişinde hayati bir rol oynar. Besinler ve içeceklerle alınan su, sindirim sisteminde emilip kana karışarak vücuda yayılır. Kılcal damarlardan dokulara geçerek hücrelere ulaşır ve burada hayati kimyasal tepkimelerde görev alır. Daha sonra hücre dışına çıkarak doku sıvısına dönüşür ve tekrar kan dolaşımına katılır. Böbrekler, fazla suyu süzerek idrar yoluyla vücuttan atarken, bir kısmı da deri, solunum ve sindirim sistemi yoluyla kaybedilir.

Su, yalnızca insanlar için değil, hayvanlar ve bitkiler için de yaşamsal bir kaynaktır. Ormanlardan çöllere, okyanuslardan dağ zirvelerine kadar her ekosistemin dengesini koruyan en önemli unsurdur. Doğadaki su döngüsü sayesinde yağmur, yer altı sularını besler; nehirler, göller ve okyanuslar, dünyayı serinletir ve canlıların ihtiyaçlarını karşılar. Su olmadan hiçbir canlının yaşamını sürdüremeyeceği gerçeği, onun ne kadar kıymetli bir nimet olduğunu bizlere hatırlatmaktadır.

Suyun Benzersiz Fiziksel ve Kimyasal Özellikleri

Su, fiziksel ve kimyasal açıdan olağanüstü özelliklere sahiptir ve bu özellikler, canlılık için ideal bir ortam oluşturur:

Yoğunluk Anomalisi: Su, donduğunda genişler ve buz, sıvı sudan daha hafif olur. Bu sayede göllerin ve denizlerin yüzeyi donar, ancak alttaki su sıvı kalarak su altı yaşamının devam etmesini sağlar.

Yüksek Isı Kapasitesi: Su, ısıyı emme ve yavaşça bırakma özelliğine sahiptir. Bu, dünya üzerindeki sıcaklık dengesinin korunmasına yardımcı olur ve aşırı sıcaklık değişimlerini önler.

Suyun İnsan İçin Manevi ve Ahlaki Anlamı

“Sizi temizlemek için Allah, gökten su indiriyor.”

Su, fiziksel özelliklerinin ötesinde, insan için manevi ve ahlaki mesajlar da taşır. İslam'da abdest ve gusül gibi ibadetlerde suyun kullanılması, onun temizlik ve arınma ile ilişkilendirildiğini gösterir. Aynı zamanda su, paylaşılması gereken bir nimet olarak da görülür. Birçok kültürde suyun cömertçe sunulması, misafirperverlik ve iyiliğin bir göstergesidir.

Su, sıradan gibi görünen ama aslında son derece şaşırtıcı özelliklere sahip bir maddedir. İşte su hakkında seni şaşırtabilecek bazı ilginç bilgiler:

Su, Tekrar Tekrar İçiliyor!

Dünyadaki su miktarı milyarlarca yıldır aynı. Yani içtiğin su, dinazorların içtiği suyla aynı olabilir! Su döngüsü sayesinde sürekli olarak buharlaşıyor, yoğunlaşıyor ve yeniden sıvı hale gelerek yeryüzüne dönüyor.

Sıcak Su Daha Hızlı Donar (Mpemba Etkisi)

Normalde soğuk suyun daha hızlı donması beklenir ama bazen sıcak su, soğuk sudan daha hızlı donar. Bu ilginç olaya “Mpemba Etkisi” denir ve bilim insanları hâlâ tam olarak nedenini çözememiştir.

Su, Renkli Olabilir

Su genellikle renksiz gibi görünse de aslında su hafif mavi bir renge sahiptir. Özellikle derin denizlerde bu mavi renk belirginleşir. Bunun sebebi, suyun kırmızı ışığı absorbe etmesi ve sadece mavi ışığın yansmasıdır.

¹⁴ (8/Enfâl, 11)

Dünya'daki Suyun Çoğu İçilemez

Dünya'daki toplam suyun %97'si tuzlu su ve okyanuslarda bulunuyor. İçilebilir tatlı su ise sadece %3! Bunun büyük bir kısmı da buzullarda hapsolmuş durumda. Yani aslında içilebilir su kaynaklarımız oldukça sınırlı.

Su, Beynimizi ve Vücudumuzu Etkiler

İnsan vücudunun %60'ı sudur ve beynimizin yaklaşık %75'i sudan oluşur. Susuz kaldığımızda beyin fonksiyonları yavaşlar, odaklanma ve düşünme zorlaşır. Yalnızca %2 oranında su kaybı bile zihinsel performans düşürebilir!

Su Sesleri Stresi Azaltır

Okyanus dalgalarının, akan bir şelalenin veya yağmurun sesi neden bizi rahatlatır? Bunun sebebi, su seslerinin beynimizde "beyaz gürültü" etkisi yaratarak stres hormonlarını düşürmesi. Bu yüzden su sesleri uyku müziklerinde ve meditasyon uygulamalarında sıkça kullanılır.

Sonuç: Suyun İlahi Kudreti ve Şükrü

Su, Rabbimizin yeryüzüne bahşettiği en büyük nimetlerden biridir. Onun sonsuz hikmetiyle yarattığı bu hayat kaynağı, hem bedenimizi hem de ruhumuzu temizler. Yağmur damlalarıyla kurumuş toprağın canlanması gibi, biz de suyla diriliriz, onunla ferahlarız.

Şüphesiz ki su, Allah'ın rahmetinin bir tecellisidir. O, gökten indirdiği suyla yeryüzünü canlandırır, toprağa bereket verir, her türlü canlıya hayat bağışlar. Rabbimiz buyuruyor ki:

"Biz her canlı şeyi sudan yarattık."¹⁵

Bu büyük hikmeti görüp düşünmek, bizi her durumda şükre sevk etmelidir. Suyun her damlası, bize Allah'ın kudretini hatırlatır.

Ne büyük bir lütuftur ki, Rabbimiz bizleri su ile rızıklandırmış, onunla bize sağlık, bereket ve temizlik bahşetmiştir. Hamd olsun suyu bahşeden Yüce Allah'a! Onun nimetlerine şükredenlerden olabilmek duasıyla...

¹⁵ (21/Enbiyâ 30)

İhlassız Olma, Boşuna Yorulma!

Burak Gültepe

Bir hadis rivayet ederken, duyduğunuz derin tesirle nutkunuzun tutulduğu, fena-laştığınız veya baygınlık geçirdiğiniz bir an oldu mu? Ya da kardeşlerinize aktarırken dilinizin düğümlendiği, cümlelerinizi tamamlayamadığınız bir hadis oldu mu?

Şimdi aktaracağımız hadisi rivayet eden sahabî üç defa baygınlık geçirip, ondan sonra hadisi aktarabilmiştir. Bu sahabî Ebu Hureyre'dir. (Allah kendisinden razı olsun)

إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُقْضَىٰ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيْهِ رَجُلٌ اسْتَشْهَدَ فَأَتَىٰ بِهِ فَعَرَفَهُ نَعْمَهُ فَعَرَفَهَا قَالَ فَمَا عَمِلْتُ فِيهَا قَالَ قَاتَلْتُ فِيكَ حَتَّى اسْتَشْهَدْتُ . قَالَ كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ قَاتَلْتَ لِأَنْ يُقَالَ جَرِيءٌ . فَقَدْ قِيلَ . ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُجِبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَعَلَّمَهُ وَقَرَأَ الْقُرْآنَ فَأَتَىٰ بِهِ فَعَرَفَهُ نَعْمَهُ فَعَرَفَهَا قَالَ فَمَا عَمِلْتُ فِيهَا قَالَ تَعَلَّمْتُ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ وَقَرَأْتُ فِيكَ الْقُرْآنَ . قَالَ كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ الْعِلْمَ لِيُقَالَ عَالِمٌ . وَقَرَأْتَ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ هُوَ قَارِئٌ . فَقَدْ قِيلَ ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُجِبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ . وَرَجُلٌ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْنَافِ الْمَالِ كُلِّهِ فَأَتَىٰ بِهِ فَعَرَفَهُ نَعْمَهُ فَعَرَفَهَا قَالَ فَمَا عَمِلْتُ فِيهَا قَالَ مَا تَرَكْتُ مِنْ سَبِيلٍ تُحِبُّ أَنْ يُنْفَقَ فِيهَا إِلَّا أَنْفَقْتُ فِيهَا لَكَ قَالَ كَذَبْتَ وَلَكِنَّكَ فَعَلْتَ لِيُقَالَ هُوَ جَوَادٌ . فَقَدْ قِيلَ ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُجِبَ عَلَىٰ وَجْهِهِ ثُمَّ أُلْقِيَ فِي النَّارِ

Ebû Hureyre (ra) Rasûlullah (sav) şöyle buyururken dinledim;

"Kıyamet günü hesabı ilk görülecek kişi, şehit düşmüş bir kimse olup huzura getirilir. Allah Teâlâ ona verdiği nimetleri hatırlatır, o da hatırlar ve bunlara kavuştuğunu itiraf eder. Cenâb-ı Hak:

- Peki, bunlara karşılık ne yaptın? buyurur.

- Şehit düşünceye kadar senin uğrun-da cihad ettim!

- Yalan söylüyorsun! Sen, "babayiğit adam" desinler diye savaştın.

Sonra emrolunur da o kişi yüzüstü cehenneme atılır. Bu defa ilim öğrenmiş, öğretmiş ve Kur'an okumuş bir kişi huzura getirilir. Allah ona da verdiği nimetleri hatırlatır. O da hatırlar ve itiraf eder. Ona da:

- Peki, bu nimetlere karşılık ne yaptın?

- İlim öğrendim, öğrettim ve senin rızan için Kur'an okudum.

- Yalan söylüyorsun! Sen "âlim" desinler diye ilim öğrendin, "Ne güzel okuyor!" desinler diye Kur'an okudun. Bunlar da senin hakkında söylendi, buyurur.

Sonra emrolunur o da yüzüstü cehenneme atılır. (Daha sonra) Allah'ın kendisine her çeşit mal ve imkân verdiği bir kişi getirilir. Allah verdiği nimetleri ona da hatırlatır. Hatırlar ve itiraf eder.

-Peki ya sen bu nimetlere karşılık ne yaptın?

-Verilmesini sevdiğin, razı olduğun hiçbir yerden esirgemedim, sadece senin rızanı kazanmak için verdim, harcadım.

- Yalan söylüyorsun! Hâlbuki sen, bütün yaptıklarını "Ne cömert adam!" desinler diye yaptın. Bu da senin için zaten söylendi, buyurur. Emrolunur bu da yüzüstü cehenneme atılır."

Şerh:

Niyet; kalbin bir şeye yönelmesi, kasıt, maksat, gaye ve hedef gibi manalara gelir. Bir şeyi yapmayı zihninden tasarlama, önceden isteyip düşünmedir. İş, ya kalple ya dille veya diğer organlarla yapılır. Kalbi-mizle yaptığımız işler, niyet ve düşüncele-rimizdir. Niyet, bir işi Allah rızası için yap-mayı kalben geçirmektir.

Allahu âlem Ebu Hureyre, kendisinin de bu sayılanlar içinde olmasından korkuyordu. Bu hadisi Muaviye (ra) da duyduğunda şiddetli bir şekilde ağlamıştır. Dolayısıyla şu sonuç çıkar;

Ebu Hureyre'nin (ra) bu hadisi aktarmadan önce üç kere baygınlık geçirmiş olması, bu meselenin ne kadar ağır bir mesele ve sorumluluk olduğunu göstermektedir. Aynı hassasiyeti Muaviye (ra) da göstermiş ve bu hadisi işittiği anda gözyaşlarını tutamamıştır. Çünkü ihlâsı kaybetmek çok kolaydır. Kaybedilen şeyi fark etmek ise çok zordur. Hesap verilecek zat, âlemlerin Rabbi olan Allah Teâlâ'dır. Süfyan-ı Sevri demiştir ki:

"Bana, niyetimi tedavi etmekten daha zor gelen bir şey olmadı."

İslam nizamında niyet, amellerin değerini belirleyen en önemli unsurlardan biridir. Süfyan-ı Sevri'nin bu sözü, niyetin ne kadar hassas ve dikkat edilmesi gereken bir konu olduğunu vurgular. Niyeti düzeltmek, nefisle yapılan zorlu bir mücadeleyi gerektirir. Nefsin gizli arzuları, gösteriş ve riya gibi tehlikeler, niyetin bozulmasına neden olabilir.

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ عَامِلَةٌ نَاصِبَةٌ

"O gün öyle yüzler vardır ki zillet içinde aşağılanmışlardır. Çalışmış fakat boşuna yorulmuştur."²

İnsanların çoğu afiyette oluşuna, güzelliğine/yakışıklılığına bakarak aldanmıştır. Bu nimetlerin yok olmayacağını, öldükten sonra da devam edeceğini sanmıştır. **"Şüphesiz Allah, kalıplarınıza ve suretlerinize bakmaz. Fakat kalplerinize ve amellerinize bakar"**³ hadisiyle karşılaşmamış, okumamış, düşünmemiş nice insan sorgulamadan bu hayatı yaşamaya devam eder.

Genelde insanlarda iki tür sapma olduğunu söyleyebiliriz. Birinci grup ihlâsı koruyamamış ve yaptığı salih ameller boşa giden kimselerdir. İkinci grup ise amellerde ihlâslı olmuşlar fakat şeriata uygun amel yap(a)mamış kimselerdir.

Hadiste geçen helak olan kimseler; âlim, mücahit ve cömert kimseler olunca üzerinde durmamız gerekir. Bu üç kişinin hepsinin işledikleri ortak günahları, yaptıkları amele riyaı bulaştırıp amellerinde ihlâsı kaybetmeleridir. Amellerini Allah'a has kılmamaları, amelde ihlâsın olmaması, yapılan amellerin kabul olunmamasına götürür. Nitekim bir amelin kabulünün en önemli iki şartı vardır.

Birincisi; yapılan işin Kur'an ve sünnette uygun olması,

İkincisi; kişinin o ameli ihlâsla yapmasıdır. Yani sadece Allah rızası için yapmasıdır. Bu iki şart yerine getirilmediği takdirde amelin boşa gitmesiyle beraber, amel Allah'a has kılınmadığından dolayı bir de vebali söz konusudur.

Bu kıssa bize Abdullah b. Mübarek'in şu sözünü hatırlatmaktadır: "Nice küçük ameller vardır ki niyetler onu dağ gibi yapar ve nice büyük ameller vardır ki niyetler onu küçücük kılar."

Nitekim bu şahısların amelleri dağdan daha büyük olmasına rağmen niyetleri amellerini yok etmiştir.

Allah için yaşa, Allah için öl!

Ebu Hureyre (ra) anlatıyor: Rasulullah (sav) ile birlikte Hayber Gazvesinde idik. Müslüman olduğunu iddia eden bir kimse için, Efendimiz:

² (Gâşiye 2-3)

³ (Müslim)

"O, Cehennem ehliindendir!" buyurdu. Savaş başlayınca o kimse kahramanca savaştı ve yaralandı. Ashaptan bazıları:

"Ey Allah'ın Resûlü! Az evvel cehennem ehlinden olduğunı bildirdiğiniz kimse korkusuzca savaştı ve öldürüldü!" dediler. Resûlullah yine:

"Cehenneme (gitmiştir)" buyurdu.

Bu cevap üzerine Müslümanlardan bazıları nerdeyse şüpheye düşecekti. Tam o esnada Efendimize:

"O kimse henüz ölmemiş, ancak ağır şekilde yaralanmış!" diye haber geldi. Gece olunca adam yarasının acısına dayanamadı. Kılıcının keskin tarafını alıp üzerine yüklendi ve intihar etti. Durum kendisine haber verildiğinde Allah Resûlü:

"Allahu ekber! Şehâdet ederim ki ben Allah'ın kulu ve Resulüyüm!" buyurdu. Daha sonra Bilâl'e insanlar içinde şöyle ilan etmesini emretti: **"Cennete sadece Müslüman olan kimseler girecektir. Şurası muhakkak ki, Allah bu dini fâcir bir kimse ile de kuvvetlendirir."**⁴

Allah için malınızı verecek savaşa çıkacaksınız ama yine de niyetinize şeytanda musallat olacak, kalbinizdeki mal sevgisi orada yine açığa çıkacak. Böylesi bir durumdan Allah'a sığınırız ama hayatın gerçekliği de böyle işte. Müslüman, sürekli olarak kendisini muhasebeye çekmek zorundadır. İyi niyetle bir işe başladığınızda, işi tamamladığınızda niyetiniz farklı yönle kaymış olabilir. Bazı insanlar cihad için çıkarlar, canlarını Allah yolunda vermeye niyetlenirler, ancak acılara dayanamayıp dünyevi çıkarlar

için âhiretlerini heba ederler. Bu örneklerden ders alarak, iç muhasebemizi sık sık yapmalıyız. Niyetimiz her zaman Allah'ın rızasını kazanmak olmalı ve şeriata aykırı davranışlardan kaçınmalıyız. Rabbim ayaklarımızı sabit kılsın.

Cihad meydanında öldürürken bile Allah için olsun, nefsin için olmasın!

Hendek gazvesinde, azılı yenilmez bir müşrik Müslümanlara meydan okuyordu. 'Hani cennete gitmek isteyeniniz yok mu' diyerek alaycı tahrik edici sözler söylüyordu. Nebi (as) ashabına kim dövüşür onunla dese de kimseden ses çıkmıyordu. Çünkü karşı taraftaki savaşçı normal birisi değildi. Hiç yenilmeyen bir savaşçıydı. Adı Amr bin Abdud olup lakabı ise 'bin askere bedel' idi. Amr tepeden tırnağa zırhlıydı.

Nebi (as) sordu ve Ali (ra) her defasında el kaldırdı 'ya Rasulullah onunla ben vuruyayım' dedi. Rasulullah (sav) ise onu kaybetmek istemiyordu.

"Sen otur! O Amr'dır" buyurdu.

Amr ise meydan okumaya devam etti: Hani sizden öldürüldükleri takdirde Cennete gireceklerini iddia edenler nerede kaldılar? İçinizde meydana çıkıp benimle savaşıacak olan yok mu?

Nebi (as) Ali'ye iki sefer otur dese de üçüncüsünde izin vermekten başka bir çare bulamadı. Hamza (ra)'dan sonra onu da şehit olarak katına almaması için Allah'a dua etti.

"Allah'ım! Ona yardımını ihsan et. Allah'ım, Bedir günü Ubeyde bin Haris'i, Uhud günü de Hamza'yı benden aldın. Bu Ali'dir, hem kardeşim ve amcamın oğludur. Beni yalnız bırakma!"

⁴ (Buhari ve Müslim)

Sonra Ali (ra) büyük bir cesaretle hen-değin içine atladı.

Amr 'Sen kimsin' dedi. Ali ise 'Ben Ali bin Ebu Talip'im' dedi.

Ebu Talip ile Amr eskiden içki arkadaşlarıydı. Öyle olunca 'Ben senin kanını akıtmak istemiyorum' dedi. Ali (ra) 'Ama ben Allah'a andolsun ki senin kanını akıtmak istiyorum' diye karşılık verdi.

Ve Ali (ra) azılı kâfirle kapıştı. Toz duman-dan bir an hiçbir şey göremedi kimse, sonra Ali tozun içinden çıkıp bir süre bekledi, sonra tozun içine tekrar girdi ve o kafiri öldürdü. Bunu görenler ona niçin böyle yaptığını sor-dular. Ali (ra) şöyle dedi:

"Ben bu harp meydanında Allah rızası için çarpışıyordum, o ise benim yüzüme tükürdü ve sinirlendim. Nefsim araya girince tozun dumanın içinden çıkıp bir nefis muhasebesi yaptım. Bu adamı ben niçin öldürecektim. Sonra Allah için oldu-ğuna karar verip o kâfiri öldürdüm."

Bir şeyi yaptığımız zaman Allah için yaparsak hem bu dünyada hem de ahirette yardım göreceğiz. Ali (ra) adamın yüzüne tükürmesi sebebiyle ihlası bozulmuş, intikam almak için kendi nefsi için adamı öldür-meye niyetlenmiştir. Sonra bunun muhase-besini yapıp, bu adamı Allah için öldüreceği niyetini tekrardan almıştır. Kimileri de hata eder. İhlâsını kaybettiğini hisseder ve tek-rardan niyetini düzeltmek yerine salih ame-lini terk eder. Halbuki Ali (ra) gibi yapsa, niye-tini tazelese amelinin ecrinden mahrum kalmayacaktır.

Sonuç olarak bu olay bize kadar ulaşmıştır. Eğer İhlâssız olursak, bu dünyada karşılığını görmesek bile Allah muhafaza cehennem ateşi bizimle bile tutuşturulabi-lir/harlanabilir. Rabbim bizleri muhafaza buyursun, ihlaslı kılsın.

İlmi kimin için öğrendin, kimin için aktardın!

Kim, bir ilim yoluna girerse ona cen-netin yolu kolaylaşır. Lakin ihlaslı olmak kaydı şartıyla! Birinci ve en öncelikli ilim, Kur'an ve sünnettir. Sonra beşerî ilimler gelir. İlim, iman ile bağlantılıdır. İlim, ame-lin imamıdır. İlim, ibadete ve Allah'ın rızasına götüren yoldur. İlim, cennete ulaştıran yoldur. İlim olmadan dünyayı da ahireti de inşa edemeyiz.

Allah için öğrenilmeyen ilim de boşu-nadır. Hatta kişi, hiç öğrenmese evde otursa kendisi için çok daha hayırlıdır. Çünkü Rasu-lullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Kim kendisiyle Allah'ın rızasının arandığı bir ilmi, sırf dünyalık bir menfaat elde etmek için öğrenirse, o kimse kıyamet günü cennetin kokusunu alamayacaktır."⁵

O hâlde ilim talep eden, kim için öğrendiğini, kimin için amel edeceğini iyice muhasebe etmelidir... Böylece boşu-na yorulmasın!

Bazı insanlar, yanlarında başkaları var-ken yapmış oldukları müstehap ibadetleri, göstermekten kaçınmak amacıyla terk ederler. Bu, riya yapmamak için bir yol ola-rak görülür. Örneğin, vitir namazını nor-malde 9 rekât kılan bir kişi, insanlar varken bu sayıyı 3 rekâta düşürebilir. Böylece, riyadan korunduklarını düşünürler. Fudayl bin lyad şöyle demiştir:

⁵ (Ebu Davud ve ibn Mâce)

"İnsanlar için amelî terk etmek riya'dır. İnsanlar için amel işlemek şirktir. İhlâs ise, Allah'ın seni o iki davranıştan da kurtarmasıdır."⁶

Binaenaleyh gizlide ne yapıyorsak açıkta da onu yapmalıyız. İhlâs için 'İnsanlar görürse ne düşünür' sorusunu aklımızdan çıkarmalıyız.

İhlâs berekettir!

Sahabîler, Ebu Hureyre'nin (ra) çok hadis rivayet etmesinden dolayı şikâyetle bulunmuşlardır. O ise kendisini şöyle savunmuştur:

"Siz, 'Ebu Hureyre Rasûlullah'dan (sav) çok hadis rivayet ediyor' diyorsunuz. Yine 'Ne oluyor da Muhacirler ve Ensar Ebu Hureyre kadar Rasûlullah'dan (sav) hadis rivayet etmiyorlar?' diyorsunuz."

"Muhacir kardeşlerimi çarşı pazarlarda ticaretleri meşgul ediyordu. Bense karın tokluğuna Rasûlullah'ın (sav) peşinden hiç ayrılmıyordum. Onların bulunmadığı yerde ben bulunuyor, onların unuttuklarını ben aklımda tutuyordum. Ensar kardeşlerimi de mallarıyla uğraşmak alıkoyuyordu. Bense Suffe yoksullarından yoksul bir adamdım."

Ebu Hureyre (ra) hicretin 7. yılında Medine'ye gelmiştir. Yani Nebi (sav) ile birlikte 3 sene kadar kalmıştır. Buna rağmen ihlas ve gayreti ile 5 binden fazla hadis rivayet ederek en fazla hadis rivayet eden sahabe olmuştur. Onun bu başarısı, ihlasla yapılan her işin Allah'ın yardımıyla mümkün olup, bereketleneceğini göstermektedir.

Davet var, davet var!

Dünyanın birçok yerinde farklı zamanlarda sürekli davet çalışmaları yapılagelmektedir. Âlimler, İslam davetçileri insanları Allah'ın dinine davet ediyorlar. Ama çoğu, Mus'ab bin Umeyr'in (ra) başarısına yaklaşıyor.

Mus'ab'ın (ra) Mekke'de iman etmeden önce zengin bir hayatı vardı. Kıyafetleri, kokuları ve yakışıklılığı dillere destandı. İman ettikten sonra annesi düşmanca bir tavır takındı ve dünyalık anlamında her şeyini kaybetti. Ama Rasûlullah (sav) ondaki cevheri görüp onu Medine'ye yeni müslüman olanları yetiştirmeye, bir davet sahası açmaya yollayacaktı. Yeni müslüman olmuş Es'ad bin Zürrâ'e'nin (ra) evinde kaldı. Beraber öyle istekli ve gayretliyidiler ki, kısa zaman sonra İslam'ın konuşulmadığı bir ev kalmamıştı. Lakin bu davet işi öyle kolay olmayacaktı. Bu davetinden rahatsız olanlar ona engel olmak için karşılarına çıkacaktı.

Evs kabilesinden Üseyd elinde bir mızrak olduğu halde hiddetli bir şekilde geldi. 'Siz bize niçin geldiniz, insanları aldatıyorsunuz? Hayatınızdan olmak istemiyorsanız buradan derhal ayrılın!' dedi.

Mus'ab ise sakinliğini korudu; 'Hele biraz otur. Sözümüzü dinle, maksadımızı anla, beğenirsen kabul edersin, yoksa engel olursun' diyerek nazik bir şekilde karşılık verdi. Ferasetiyle onun sert çıkışına aynı şekilde sert bir üslupla yaklaşmadı. Bize de burada benzer bir ders vardır.

⁶ (Kitab'uz Züh'd)

Üseyd ise sakinleşip, mızrağı yere saplayarak oturdu. Mus'ab (ra) ona İslam'ı anlattı ve Kur'an-ı Kerim okudu. İşte davetçilere bir yol haritası! Sakin olmamız, muhatabı karşımıza almamız, ona İslam'ı anlatmamız ve Kur'an okumamız lazım. Bizler Kur'an okumayı da fazlasıyla unutan kimseleriz.

Üseyd bin Hudaýr, söylenenleri dinledi ve hayran kaldı. 'Bu ne kadar güzel ne kadar iyi bir sözdür. Bu dine girmek için ne yapmalı' diye sordu. Mus'ab ona yapması gerekenleri söyledi.

Üseyd'i dönerken görenler şaşırdı ve 'Vallahi gittiği yüzle geri dönmüyor' dediler. İman böyleydi işte, insanın simasını bile değiştiriyordu. Sâd bin Muaz ne olduğunu soruyor ama anında Üseyd'e bir tebliğci rolüne bürünüp, müslüman olduğunu söylemeyip, şöyle diyordu. 'Bir de sen onunla konuşsan bence daha iyi olur!'

Sâd'ın geleceğini haber alan Mus'ab ise zor durumun farkındaydı, şöyle dua etti:

**'Rabbim! İhlâsımı ziyadeleştir;
ihlâsımı artır...'**

Peki, neden böyle bir dua...?

Çünkü sözleri söyleyen insandır, ama tesiri veren Allah'tır. Kalpler O'nun elinde iki parmağı arasındadır. O dilemedikçe hiçbir şey olmaz, hiçbir kimse hiçbir şeye güç yetiremez. Nitekim benzer bir üslupla davetini yaptı ve Sad bin Muaz'da Müslüman oldu. Böylece Medine'nin kapıları tamamıyla Müslümanlara açıldı. İşte kardeşlerim! Bu ihlasın bereketidir. Allah, ihlaslı sözleri ve amelleri bereketli kılar.

Riya batağı!

Nefis, yeri gelir bir düşman gibi olur. İlla yaptığı ameli göstermek, beğenilmesini ve duyulmasını ister. Sehl'e, nefse en ağır gelen şey nedir? diye soruldu. O:

"İhlas, çünkü nefsin ondan alacağı hiçbir pay yoktur" diye cevap verdi.⁷

İbn Abbas (ra) şöyle rivayet etmiştir: "Bir adam Rasûlullah'a (sav) gelerek; Ey Allah'ın Rasulü! Ben yaptığım işte öyle bir niyet taşıyorum ki, hem Allah'ın rızasını kazanmak istiyorum hem de yaptığım işin başkaları tarafından görülerek takdir edilmesini istiyorum. Bu duruma ne dersiniz? diye sordu. Rasulullah (sav) sustu ve **"Artık her kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa salih amel işlesin ve Rabbine hiçbir şeyi ortak koşmasın."**⁸ ayeti ininceye kadar hiçbir şey söylemedi."⁹

Bizler sadece Allah'ın rızasını gözetip salih amel işleyeceğiz. Ancak insanlara gösterme, takdir edilme arzusu taşımadan, yine de onlar bir şekilde öğrenip bizleri takdir ederlerse, bu durumda bir güzellik vardır. Ebu Zer (ra) şöyle rivayet etmiştir:

Ben Rasulullah'a (sav)'e; Bir adam Allah rızası için bir amel işler. İnsanlar da bu ameli sebebiyle o kimseyi severler. Bu durum hakkında ne buyurursun, diye sordum. Rasulullah (sav):

"Bu sevgi, müminin ahirette kavuşacağı müjdenin daha dünyadayken karşılığını görmesidir" buyurdu.¹⁰

⁷ (İbn Kayyım, Medaricu's Salikin)

⁸ (İB/Kehf 110)

⁹ (Hâkim, Beyhaki)

¹⁰ (İbn Mâce)

Günümüzde ise çoğu insan ilim okumayı, öğrenmeyi gündemine hiç almamaktadır. Sanki ilmin ve ilim öğrenmenin eciri yokmuş gibi veyahut çok azmış gibi sanmaktadır. İbni Vehb şöyle demiştir:

İmam Malik'in yanında oturmuş kendisine ilimden bir şeyler soruyordum. Bu sırada benim kalkmak için kitaplarımı topladığımı gördü ve "Nereye gidiyorsun" diye sordu. Ben:

'Nafile namaz kılmak istiyorum' dedim. Bunun üzerine o:

"Eğer niyetin iyi olursa, senin şu yapmakta olduğun amel, yapmak istediğin amelden daha düşük değildir" dedi.¹¹

Öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, insanlar ahiretlerini kazanacakları ilim ile dünyalarını kazanmaktadırlar. Programlarda, her yılın Ramazan ayında oturumlarda büyük paralar, büyük sözleşmeler imzalanmaktadır. Makam ve mevki için ilim tahsil edilmektedir. Oysa Rasulullah (sav) şöyle buyurdu:

"Bu ümmete Allah katındaki övgü, şeref ve dinlerinin yeryüzündeki hakimiyetini müjdeleyin. Fakat onlardan her kim, ahirete yönelik ameli dünyalık mal ve makamı kazanmak için yaparsa, onun ahirette mükafattan hiçbir nasibi olmayacaktır."¹²

Bizler ise böyle olmayalım. Az olan ilmi-mizle Allah için amil olalım. Belki de bu çabalarımızın karşılığı, dünyevi ölçülerle az gibi görünebilir. Niyetimiz halis olsa da, elde ettiğimiz meyveler kıstlı kalabilir veya hiç olmayabilir. Ama niyetimiz her zaman temiz, pak ve halis olmalıdır. Nebi (sav) buyurdu ki:

"Müminin niyeti amelinden hayırlıdır."¹³

Evet, böyledir. Müminin niyeti amelinden daha önemlidir. Çünkü Allah Teâlâ onunla hesaba çekecektir.

Rabbimiz! Bizlere hidayet ettikten sonra ayaklarımızı kaydırma. Niyetlerimizde şeytanı ve nefsimizi pay sahibi kılma. Zor bir hesaptan ise hem bizleri hem de bütün Müslümanları muhafaza buyur. Şüphesiz dualarımızı işiten ve her şeyi hakkıyla bilen yalnız Sensin Sen!

Ey Rabbimiz, bizi kendileri hakkında: **"Onlar o kimselerdir ki, dünya hayatında yaptıkları (sa'y-u gayretleri) boşa gitmiştir, üstelik kendilerinin iyi (işler) yaptıklarını sanırlar"**¹⁴ buyurduğunuz kimselerden eyleme! Allah'ım bağışla.

Allahumme âmin.

¹¹ (el-Esas fi's-Sünne)

¹² (Müsned)

¹³ (Beyhaki)

¹⁴ (18/Kehf 104)

وَالصُّبْحُ إِذَا تَنَفَّسَ
٨١٠١٨

Tekvir Suresinden Dersler

Salih Bağırgan

1. İslam dinine göre kıyamet, Allah'ın kesin olarak haber verdiği ve gelecekte mutlaka gerçekleşecek bir olaydır. Kıyamet günü, dünya hayatının sona erdiği, her şeyin yok olduğu, insanın yaptığı tüm amellerin karşılığını aldığı bir gündür. O büyük gün gelmeden önce, her insan dünya hayatında Allah'a itaati ve ahiret hazırlığını en öncelikli hedef olarak almalıdır. Kıyamet günü, insanları büyük bir dehşet ve panik içinde bırakacak, herkesin amelleri ve yaptıkları her şey apaçık ortaya çıkacaktır.

Kur'an-ı Kerim'de kıyamet günü ve ahirete dair birçok sahne yer almaktadır. Bu sahneler, Allah'ın büyüklüğünü, kudretini ve adaletini sergileyen son derece çarpıcı betimlemelerdir. İşte bu sahnelerden biri de Tekvir Suresi'nde yer alır. Tekvir Suresi, kıyamet gününün şiddetini, insanların o günde karşılaşacakları korku, çayı ve bu olayların ne kadar dehşet verici olduğunu anlatmaktadır.

2. Tekvir Suresi'nde kıyamet öncesindeki büyük alametlere ve evrendeki değişimlere dair çok çarpıcı betimlemeler yer alır. Bu betimlemeler, insanları uyarır, dünya hayatındaki sorumluluklarını hatırlatır ve ahirete yönelik hazırlık yapmaya teşvik eder. Kıyamet öncesinde olacak alametlerden bazıları şunlardır:

• Güneşin Dürülmesi ve Işığının Kaybolması

Kıyamet günü, güneşin dürülmesi, ışığının kaybolması ve ışınlarının toplanıp yok edilmesi gibi büyük olaylar gerçekleşecektir. Bu olay, evrendeki büyük bir değişimin ve dünyanın sonunun başladığının bir işareti olacaktır. Güneş, hayatın kaynağıdır; ancak o gün geldiğinde o bile yok olacaktır. Allah, Tekvir Suresi'nde bu durumu **"Güneş dürülüp katlanacak"** şeklinde ifade etmektedir.

Güneşin dürülmesi, aslında evrendeki düzenin bozulduğunu ve kıyamet için tüm hazırlıkların tamamlandığını simgeler. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem), **"Güneş ve ay kıyamet günü dürülüp sarılacaktır"**² buyurmuştur. Bu, kıyametin ne kadar büyük ve yıkıcı bir olay olduğunu vurgulayan önemli bir uyarıdır.

• Yıldızların Dökülmesi

Yıldızlar, genellikle gökyüzünün süsü olarak algılanır. Ancak kıyamet günü, tüm yıldızlar dökülüp düşecektir. Bu olay, evrendeki denetimin sona erdiğini ve tüm düzenin bozulduğunu ifade eder.

• Dağların Yerinden Sarsılması ve Yanması

Tekvir Suresi'nde dağların yerinden sarsılması, hareket etmesi ve yanması da betimlenmiştir. Dağlar, yeryüzünün en büyük ve en sağlam varlıklarıdır. Fakat kıyamet günü, onlar bile sarsılacak ve yanacaktır. Bu olay, kıyametin büyüklüğünü ve insanlığın yaşadığı yerin nasıl yok olacağını gösteren bir başka uyarıdır.

• Hayvanların Birbirine Karışması

O gün, hayvanlar da dahil olmak üzere tüm canlılar birbirine karışacak, korkudan birbirlerine sığınacaktır. Bu, kıyametin büyüklüğünü simgeleyen bir başka tasviridir. Normalde birbirlerinden korkan hayvanlar, o gün geldiğinde birbirine sığınacaklardır.

3. Kıyamet günü, sadece evrendeki düzenin bozulmasıyla sınırlı kalmayacaktır. Aynı zamanda insanların karşılaşacağı büyük bir adalet de tasvir edilir. Kıyamet sonrası bazı sahneler ise şu şekildedir:

¹ (81/Tekvir, 1)

² (Buhari)

• Nefislerin Eşleştirilmesi

Allah, kıyamet günü insanların amel-lerinin karşılığını alacaklarını haber verir. Kıyamet sonrası, insanlar kendi akıbetlerini öğrenecek ve yaptıkları amellere göre ya cennete ya da cehenneme gideceklerdir. Cennette salih kimseler salihlerle, cehennemde kötü kimseler kötülerle eşleştirilecektir.

• Diri Diri Toprağa Gömülen Kız Çocuklarının Sorgulanması

Kıyamet günü, cahiliye döneminde diri diri toprağa gömülen kız çocuklarının ne sebeple öldürüldüğü sorulacaktır. Bu ayet, sadece bir toplumun işlediği zulmü değil, aynı zamanda tüm toplumlar için bir uyarı niteliği taşır. Kur'an, "kız çocuğunu değil, onu öldüreni" sorgulamayacaktır; tam aksine, kız çocuğuna kendisine ne sebep ile öldürüldüğünü soracaktır.

• Amel Defterlerinin Açılması

Kıyamet günü herkesin dünya hayatında yaptığı her şeyin kaydedildiği amel defterleri açılacaktır. Bu defterlerdeki her şey, küçük ya da büyük her şey görülecek ve insanlar yaptıkları her amelin karşılığını alacaklardır. Bu durum, insanların dünyada yaptıkları her şeyin önceden kaydedildiğini ve nihayetinde hesap vereceklerini hatırlatmaktadır.

• Cehennemin Hazır Hale Getirilmesi

Cehennem, o gün için hazırlanacak ve yetmiş bin melek tarafından çekilecektir. Cehennemin büyüklüğü, korkunçluğu ve o büyük azap gününün dehşeti bir kez daha hatırlatılmaktadır.

4. Kur'an, kıyamet günü meydana gelecek bu büyük olayların insanların yapacağı seçimlerle doğrudan bağlantılı olduğunu belirtmektedir. Her insan, doğru yolu seçerek Allah'a itaat etme yoluna girmelidir. İslam, insanların yalnızca dünya hayatına odaklanmamalarını, aynı zamanda ahiret hayatı için de hazırlık yapmalarını ister.

5. Allah, Kur'an'ın gerçekliğini ve Rasullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) peygamberliğini vurgular. Aynı zamanda, müşriklerin Kur'an hakkındaki batıl iddialarını reddeder ve Kur'an'ın tüm insanlara bir öğüt olduğunu belirtir.

Son olarak, kıyamet günü, Allah'ın mutlak adaletinin tecelli edeceği, herkesin amel-lerinin karşılığını alacağı büyük bir gündür. Kıyamet günü yaklaşırken, her insanın dikkatle düşündüğü ve amellerine odaklandığı bir dönem olmalıdır. Bu nedenle Tekvir Suresi'ni ve kıyametle ilgili diğer ayetleri hatırlayarak, dünya hayatında doğru bir şekilde yaşamalı, Allah'a yönelmeliyiz. O büyük gün gelmeden önce, Rabbimize itaat etmeli, O'na yönelmeli ve ahirete yönelik en güzel hazırlığı yapmalıyız.

Takva

İlim Talebesinin Yoldaşı Sabır

Ümmü Firdevs

Değerli kardeşim, ilim yoluna adım atmış bir talebe olarak sabır senin en yakın dostun, en sağlam dayanağın olmalıdır. İlim uzun ve meşakkatli bir yolculuktur. Bu yolculukta sabır, seni hem hedefe ulaştıracak hem de manevi olarak olgunlaştıracaktır.

Sabır Nedir?

Sabır İslam'da büyük bir erdem olarak kabul edilir. Sözlükte sabır; "acıya sıkıntıya dayanmak, tahammül etmek" anlamlarına gelir. Dini anlamda ise sabır, Allah'a karşı kulluk görevlerini yerine getirirken, karşılaştığın zorluklara katlanmak, Allah'ın emirlerine riayet etmek ve sakınmak anlamlarına gelir.

Sabır her türlü zorluk karşısında dirayet göstermek, ümitsizliğe kapılmadan mücadele etmektir. Sabır, imanın bir parçasıdır ve imanla birlikte sabır da büyü. Nitekim Kur'an'da sabrın önemi sıkça vurgulanmıştır.

"O sabredenlere hesapsız ecir verilecektir."¹

Bu ayet, sabrın karşılığının sadece ahirette değil dünyada da büyük olacağını bildirir. İlimin zahmetini çeken bir talebe için bu vaad, motivasyon kaynağı olmalıdır.

Bir düşün; bir çocuk yürümeyi öğrenirken kaç kez düşer? Ama her seferinde yeniden kalkar. İlim talebi de böyledir. Zihnin bazen yorulur bazen de "Bu konuda bu kadar çaba neden sonuç vermiyor?" diye düşünürsün ama işte tam o anlarda sabır, seni ayakta tutar.

Başka bir ayette şöyle buyrulmaktadır:

"Andolsun ki sizi biraz korku, açlık, mallardan, canlardan ve ürünlerden eksiltmekle imtihan edeceğiz. Sabredenleri müjdele!"²

Bu ayet insanın karşılaşacağı çeşitli imtihanlardan bahseder ve bu imtihanlar karşısında sabır gösterenlerin müjdelendiğini bildirir. Bu, sabrın insana ne denli büyük bir mükâfat getireceğinin bir işaretidir.

Rasulullah (sas) birçok hadisinde sabrın önemine dikkat çekmiş ve şöyle buyurmuştur:

"Mü'minin işi ne güzeldir! Onun her işi hayırdır. Bu, yalnızca mümine mahsustur. O, sevinecek olsa şükreder; bu onun için hayırdır. Başına bir sıkıntı gelecek olsa sabreder; bu da onun için hayır olur."³

İlim talebesinin en önemli azığı sabır olmalıdır. Çünkü şeytanın en fazla uğraştığı kişi, ilim talebesidir. İlim mertebesi en yüksek merteye olduğu için oraya ulaşmak fedakârlık ister.

Zira Resulullah'a varis olmak, bir bedel ve beraberinde sabır gerektirir. Şüphesiz ilim talebesine, ilim yolunda uzun sabır gerekir.

Kardeşim, ilim yolunda sabır göstermek, başarının anahtarıdır. İlim zahmet ve çaba gerektirir. Ezberlemen gereken metinler, anlamakta zorlandığın konular, uykusuz kalacağın geceler olacak. Ancak unutma ki, her zorluk sabırla aşılır. İlimin sabır ve sebatla ele edilen bir hazine olduğunu aklından çıkarma.

Unutma ilim sabırla kalbe işler. Bugün anlamadığın bir mesele, belki bir yıl sonra sana apaydınlık olur. Ali (ra)'nin dediği gibi "İlim bir avdır, yazmak onu bağlamaktır." Ama o avı yakalamak için peşinden koşman, sabır göstermen gerekir.

İmam Şafii, sabır konusunda şöyle der: "Sabır, ilim talebesinin zırhıdır. Kim bu zırhı giymezse ilim yolunda ilerleyemez."

¹ (39/Zümer, 10)

² (2/Bakara, 155)

³ (Müslim)

Bu söz, sabrın ilim yolunda ne denli önemli olduğunu anlatır. İlimin derinliklerine inebilmek için sabırla ilerlemek gerekir. Aceleci olmak, bu yolculukta tökezlemize neden olabilir. Uzun metinleri ezberlerken veya karmaşık meseleleri anlamaya çalışırken sabırlı olmalı ve sürekli tekrar yapmalısın. Sabır, bilgilerin zihne yerleşmesine yardımcı olur.

İlim talebesi olarak, günlük hayatı meşguliyetleri ve zorlukları seni etkileyebilir. Ailevi sorumluluklar, ekonomik sıkıntılar veya sosyal baskılar gibi durumlarla karşılaşabilirsin.

Bu durumlarda sabrı kuşanmalı, önceliklerini belirlemeli ve hedeflerine odaklanmalısın. Bu yolda şu adımları izleyebilirsin:

1- Hedeflerini netleştir: İlim yolunda ilerlerken hedeflerini net bir şekilde belirle. Bu hedeflere ulaşmak için sabırla ve adım adım ilerle.

2- Küçük başarıları kutla: Küçük başarılar elde ettiğinde, bu başarıları kutla ve motive ol. Her küçük adım, büyük hedeflere ulaşmada sana yardımcı olacaktır.

3- Zamanı iyi kullan: Zamanını verimli kullanarak çalışmaya ayırdığın saatlerde yoğunlaş ve başka şeylere odaklanma. Zaman yönetimi, sabırla birleştğinde başarıyı getirir.

4- Sabah namazından sonra çalış: Sabahın erken saatleri, zihninin en açık olduğu ve bilgilerin en iyi yerleştiği zamandır. Bu vakitleri ilim tahsiline ayır.

5- Dua et: Allah'tan sabır ve sebat dile. Dua ilim yolundaki zorlukları aşmada sana manevi destek sağlar. Dua müminin silahıdır ve Allah sabredenlere yardım eder.

Sabır konusunda Eyyüb (as)'ın kıssası ilim talebelerine büyük bir ders verir. Eyyüb (as) Allah tarafından birçok sıkıntıyla sınanmış, malını, evlatlarını ve sağlığını kaybetmiştir. Ancak tüm zorluklar karşısında sabırla Allah'a olan bağlılığını sürdürmüş ve sonunda Allah'ın rızasına kavuşmuştur. İlimin peşinde koşarken karşılaşacağın zorluklar da benzer şekilde seni olgunlaştıracak ve Allah'a olan bağlılığını artıracaktır.

Ve bir de niyetini sürekli tazele kardeşim! "Ben bu yola Allah için çıktım. O'nun rızasını kazanmak için öğreniyorum" diye kendine hatırlat. Çünkü samimi bir niyetle sabır, birbirini destekler. Böylece hem Dünya da hem de Ahirette Allah'ın yardımını üzerinde hissedersin. Sabır senin en büyük silahın ve dayanağın olsun. Unutma, sen bu yolda yalnız değilsin. Allah seni izliyor, sana yardım ediyor. Ve bu sabır, seni ona daha da yakınlaştırıyor.

Allahu Teâlâ ilim yolunda sabredenine karşılığını en güzel şekilde verir. Sabır gösterdiğinde, Allah'ın seni nasıl yücelttiğini göreceksin. O yüzden yılma, usanma! İlim, sabırla seni şekillendirir ve seni Allah'a daha yakın bir kul yapar.

Ne zaman yorulduğunu hissedersen "Bu benim Rabbime giden yolum" de ve adımlarını sağlamlaştı. İlim talebinde sabırsız olan yarı yolda kalır. Ama sabreden sonunda cennet yolunu bulur.

Selam ve Dua ile.

Takva

Nasihatimiz Var

الدِّينُ النَّصِيحَةُ

Allah Yolunda Cihad Edin!

Muhammed Fırat

"Allah müminlerden, mallarını ve canlarını, kendilerine (verilecek) cennet karşılığında satın almıştır. Çünkü onlar Allah yolunda savaşırlar, öldürürler, ölürlər. (Bu), Tevrat'ta, İncil'de ve Kuran'da Allah üzerine hak bir vaaddir. Allah'tan daha çok sözünü yerine getiren kim vardır! O halde O'nunla yapmış olduğunuz bu alışverişinizden dolayı sevinin. İşte bu, (gerçekten) büyük kazançtır." (Tevbe, 111)

Bundan sonra canlarını satın aldığı kişileri, bundaki büyük kazanç ve büyük fazilete teşvik ederek canlarını teslim etmeye vefa göstermeye yöneltmiştir:

"Ey iman edenler! Sizi acı bir azaptan kurtaracak ticareti size göstereyim mi? Allah'a ve Resûlüne inanır, mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz. Eğer bilerseniz, bu sizin için daha hayırlıdır. İşte bu takdirde O, sizin günahlarınızı bağışlar, sizi zemininden ırmaklar akan cennetlere, Adn cennetlerindeki güzel meskenlere koyar. İşte en büyük kurtuluş budur." (Saf, 10-12)

Alışverişi ikrar edip canı ve malı teslim etmede oyalananlara muhkem kitapta ebedi okunacak bir hitap, bir azarlamayla söyle hitap etmiştir:

"Ey iman edenler! Size ne oldu ki, Allah yolunda savaşın denildiği zaman, yerinizde ağırlaşp kaldınız? Ahiret hayatını bırakıp dünya hayatına mı razı oldunuz? Ama ahirettekine göre bu dünya hayatının faydası pek azdır. Eğer savaşa çıkmazsanız, o sizi pek acı bir azapla azaplandıracak ve yerinize bir başka topluluğu getirip değiştirecektir. Siz O'na hiçbir şeyle zarar veremezsiniz. Allah her şeye güç yetirendir." (Tevbe, 38-39)

Kardeşlerim biliniz ki hakikatte din, muameledir. Yakîn sahibinin yolu en faziletli yoldur. Eşya, pazarlamacı ve müşteri ile değer kazanır. Anlaşma gerçekleşikten sonra oyalanan, zalim ve müfteridir. Varlıklı olup da gevşeklik gösterenlerin oyalananlar gibi cezalandırılması helal olur. Tevfikten mahrum bırakılanın musibeti büyük olur. İnanılması gerekir ki ecel kesindir ve rızıklar taksim edilmiştir. Herkesin ölüm oku hedefe isabet etmiştir ve her nefis ölümü tadacaktır. Ezelde takdir edilenin elden gitmesinden korkulmaz. Hiç şüphesiz Cennet, kılıçların gölgesindedir. Allah yolunda iki ayağı tozlanan kişiye Allah ateşi haram kılar. Allah yolunda cihad için bir dinar infak edene yedi yüz (başka bir rivayette yedi yüz bin) dinar yazılır. Şehid Allah katında gerçekten diridir. Onların ruhları Arş'a asılı kandilleri olan yeşil kuşların karnında, Cennette istedikleri gibi gezerler. Şüphesiz şehidin tüm günah ve hataları bağışlanacağı gibi şehidler, yakın akrabalarından yetmiş kişiye şefaate edecektir.

Muhakkak ki şehid, Kıyamet gününde büyük korkudan emin olur, ölüm üzüntüsünü bulmaz, mahşerin korkunç ve korkulu anlarını yaşamaz. Muhakkak ki o, ölümü ancak bir cimdik acısı kadar hisseder.

Oruç tutmayan ve geceleri uyuyan bir mücahid, oruç tutan ve geceleri ibadet ile geçiren kimseden daha hayırlıdır. Allah yolunda nöbet tutanın gözlerine ateş değmez. Murabıtın salih amelinin ecri, kıyamete dek devam eder. Bir gün onun tek bir gününe denk gelmez. Onun rızkı şehidinki gibi devamlı olarak kendisine sunulur. Bir günün ribatı, dünya ve dünyanın içindekilerden daha hayırlıdır.

Şüphesiz ki şehid, kabir fitnesinden ve azabından emin olur ve Allah (Subhanahu ve Teala) kıyamette ona en güzel şekilde ikramda bulunur. Bunların haricinde şehidler için eşsiz fazilet ve bitmez tükenmez iyilikler vardır. Durum bu olunca akıllı olan kişiye düşen şudur: Onu kazanmak belirlenmiş ise de bu rütbeye erişmeye çalışması, ömrünü onun talebinde harcaması gerekir. Cihad için kollarını sıvaması, cihad için koşması, ordu ve seriyyeleri hazırlaması, infakta ve bağışta bulunması, karşılığını kat kat verecek ve tezkiye edecek olana malını borç vermesi, müstesnasını oyalamadan satın alınan canını teslim etmesi gerekir.

Yaya veya binekli olarak Allah düşmanlarıyla cihad etmek için öne atılmalıyız. Büyük, engin ve çok sayıdaki asker ve orduyu, İblisin aşağılık ve ayak takımı dostlarına, dinlerinden İslam'a girinceye kadar yahut aşağılanmış olarak cizye verinceye kadar veya canlarını bedenlerinden ayıracaya ve kafalarından taşlarını alıncaya kadar süre-riz. İlah ehlinin ordusu sayıca fazla da olsa hezimete uğrar. İnatçılar ordusu akıllarıyla öncü veya tedbirli olsalar da arkalarına döner ve darmadağın olurlar.

Dalalet ehli her ne kadar erkek ve büyük de olsalar, onların azimleri küçük ve dishedir. Görmüyor musun Allah (Subhanahu ve Teala) bir müslümanı onlardan ikisine galip kılmış, akıl ve tedbirde erkeğin bir payını dişinin iki payına denk kılmıştır:

“O halde sizden sabırlı yüz kişi bulunursa, onlardan ikiyüz kişiye galip gelir. Eğer sizden bin kişi olursa, Allah'ın izniyle onlardan iki bin kişiye galip gelir. Hiç şüphesiz Allah sabredenlerle beraberdir.” (Enfal, 66)

Dolayısıyla tek başımıza ve toplu olarak onlara uçmamız, yaya ve atlarla onlara saldırmamız, onlarla canımızla ve kanımızla çarpışmamız gerekir. Yol bulmak için karanın çölüne ve denizin ortasına girmemiz, dağlar gibi gemilerle denizin büyük ve çok dalgaları arasında gündüzleri çıkıp her hava şartında kanatsız uçabilecek, at ve kuşları geçecek ayaklara sahip bir gemi ile onlara varmamız, İslam bayrağını dağlar gibi olan gemilerin tepesinde dalgalandırmamız, onunla upuzun mesafeleri tahtları üzerinde ayaksız katetmemiz, karada denizdeki fırtınalarla yürümemiz, birbirleriyle çarpışan kişneyen atlarla dalgaları geçmemiz gerekir. Ta ki atlılar akını güvenli yere, en yüksek yerlere dalsın! Şehir ve kasabalar erlerin kılıç ve mızraklarıyla ezilip ufalsın! Her birimizin gürültüsü olan keskin kılıçla gecelemesi, baharı olan bir savaş için çarpışma ile sabahlaması gerekir. Ayrıca şiddetlenen savaşın bol yağmuru da var. Bu arada ölüme çağırının sesine muti olarak “lebbeyk” demesi, yere yıkılıp ölse de sese tabi olması gerekir.

Tüm esir ve dertlilerin kurtuluşu için çaba göstermemiz, sevilen ve değerli olan herkesi avlamamız, şirkin koruyucuları ve yardımcılarını cellatların eliyle ortadan kaldırmamız, demirlerin uçlarını küfrün davetçilerinin üzerine koyup gizledikleri örtülerini yırtmamız, müşrik ve kâfirlerin kaniyle günahların pisliğinden ve necasetinden temizlenmemiz, sabır yorganını kahraman ve yiğitlerden oluşan ordunun saf tuttuğu, tozun dumana katıldığı, savaşın her yerinde mızrakçılar ile okçuların birbirine dolandıkları, atıcıların ok ve mızraklarıyla atıştıkları, savunma pozisyonundakilerin sıkıştıkları, yiğitlerin mızrak uçlarıyla birbirlerini dürttükleri, mızrak boğumlarının mızraklarla boğuştuklarında kavmin kılıç avuçlarıyla musafaha

ettikleri, ölüm cezasının ruh sevgisini aniden alıp götürdüğü, nefislerin mücadele edenlerin eliyle alındığı, nesil sahiplerinin başları üzerinde ecel taşlarının dönüp dolaştığı, keskin ve beyaz kılıçların toz duman ve karanlıklar içinde parıldadığı, kanın hançerlerle boğazdan oluk oluk aktığı savaşta sabır yorganını kendimize sarmamız gerekir.

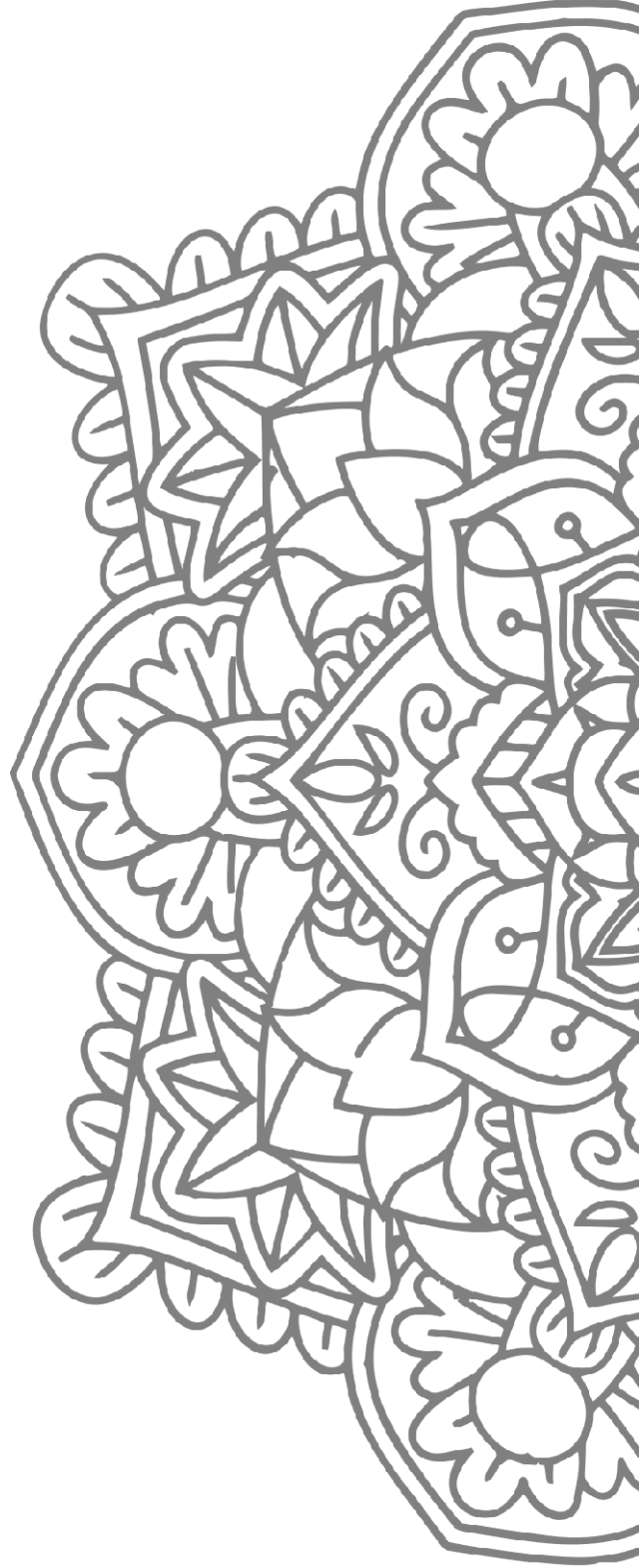
Orada! Evet, orada Cennetin kapıları açılır, tahtı yükselir, taşları konur, yaşıt sevgili huriler ortaya çıkarlar. Çaba ayakları üstünde dayanmaya çalışıp onu istediler, kılıçların darbeleriyle boyunlarından vuruldular ve ölümün acısını tattılar. Fani hayatı baki olan hayata karşılık sattılar. Ondan sonra hiç susamayacakları şehadet kaynağına varıp ondan içtiler. Ticaretleri kar etti ve en mutlu insanlardan oldular. İşte onlar satışlarında kar edenlerin ta kendileridir:

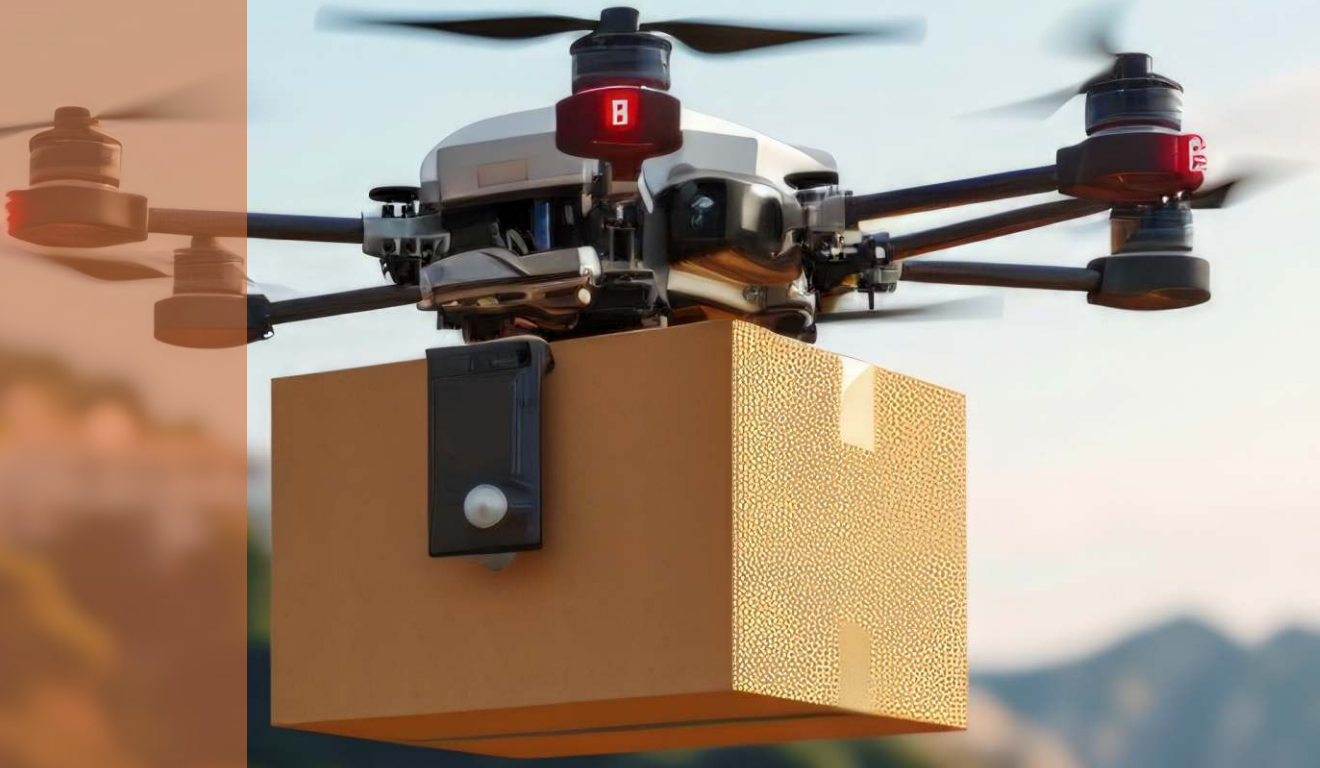
“Allah'ın, lütuf ve kereminden kendilerine verdikleri ile sevinçli bir halde arkalarından gelecek ve henüz kendilerine katılmamış olan şehit kardeşlerine de hiçbir keder ve korku bulunmadığı müjdesinin sevincini duymaktadırlar.” (Al-i İmran, 170)

Allahım! Sana niyaz avuçlarını açıyoruz... Bizleri onlardan kıl! Kıyamet günü bizi, onlardan ayırma! Allahım! Bizlere şehadeti nasib et! Rica ettiğimiz ve umduğumuz şeyde hayal kırıklığına uğramaktan sana sığınırız. Sen rahmet edenlerin en merhametlisisin.

Mutlak zengin olan Allah'a, fakir elimi uzatıp beni muhlislerden kılmasını dilerim. O'nun bol affının kapısında aczimi ve taksiratımı itiraf ederek tüm hatalarımı örtmesini dilerim. Beni **“Dünya hayatında bütün çabaları boşa gitmiş olan ve kendileri de iyi iş yaptıklarını sanan kimse-ler”** (Kehf, 104) den kılmaması için O'na yalvarıyorum. O'na tevekkül eder ve O'nun ipine sarılırım.

Allah bana yeter. O ne güzel vekildir...

Drone Teknolojisi Lojistik ve Ticari Devrim

Burak Eryılmaz

Uçan arabalar, otonom araçlar derken şimdi de sıra geldi drone'lara. Son yıllarda teknoloji hızla gelişti. Bu gelişim ile birlikte birçok yenilik ortaya çıktı. Bu yeniliklerin başında ise dronelar yer alıyor. Drone'lar uzaktan kumanda ile veya tamamen otonom olarak uçabilen hava araçlarıdır. Bugün, e-ticaretin hızla büyümesi ve küresel ticaretin giderek daha karmaşık hale gelmesiyle birlikte, drone'lar, lojistik operasyonlarda hız, verimlilik ve maliyet avantajı sağlamak için önemli bir rol oynamaya başlamıştır. Bu yazımızda drone'lardan bahsedeceğiz.

Drone'lar uzaktan kumanda edilen veya otonom olarak uçabilen, genellikle küçük ve hafif hava taşıtlarıdır. Drone'lar, başlangıçta askeri ve araştırma amaçlı kullanıma odaklanmışken teknolojinin gelişmesiyle birlikte sivil kullanım alanlarında da geniş bir yelpazeye yayılmaya başlamıştır. Günümüzde drone'lar; tarım, inşaat, güvenlik, hava haritalama, afet yönetimi ve en önemlisi lojistik gibi pek çok farklı alanda kullanılmaktadır.

Lojistik alanında drone'lar, paket teslimatı, malzeme taşımacılığı ve envanter yönetimi gibi işlevlerde devrim yaratma potansiyeline sahiptir. Bu araçlar, yüksek hız, esneklik, düşük maliyetler ve hızlı ulaşım imkânı gibi avantajlar sunar.

Lojistik, hem ticaretin hem de ekonomik büyümenin temel taşlarından biridir. Ancak, geleneksel lojistik yöntemleri, son derece yüksek maliyetler, uzun teslimat süreleri ve çevresel etkiler gibi bazı zorluklarla karşı karşıyadır. Drone'lar, lojistik sektöründe verimliliği artırmak ve bu zorlukları aşmak adına önemli bir yenilik olarak öne çıkmaktadır.

Drone'lar, geleneksel kara taşıma yöntemlerine kıyasla çok daha hızlı teslimatlar yapma kapasitesine sahiptir. Özellikle kısa mesafelerde, hava yolu taşımacılığı, kara yolu taşımacılığından çok daha hızlıdır. E-ticaretin yükselmesiyle birlikte, hızlı teslimat talepleri artmıştır. Amazon gibi büyük e-ticaret devleri, drone ile teslimat yapmak için denemeler yaparak, birkaç dakika içinde teslimat yapmayı hedeflemektedir. Bu, sadece hız değil, aynı zamanda verimlilik anlamına gelir. Lojistik firmaları, daha az yakıt tüketimi ile daha kısa sürede daha fazla teslimat yapabilir, bu da operasyonel maliyetleri düşürür.

"Son kilometre" teslimatı, lojistik sektörünün en maliyetli ve zorlu aşamalarından biridir. Bu aşamada, paketler dağıtım merkezinden müşterinin kapısına kadar taşınırken, trafik, yol durumu, park etme zorlukları ve diğer engellerle karşılaşmaktadır. Drone'lar, bu engelleri aşarak hızlı ve verimli bir şekilde son kilometre teslimatlarını gerçekleştirebilir. Ayrıca, şehir içi alanlarda drone'lar, kara taşıma araçlarının giremeyeceği dar sokaklar veya trafik yoğunluğu olan bölgelerde teslimat yapma imkânı sunar.

Drone'lar, depo alanlarında otonom bir şekilde hareket ederek ürünlerin sayımını yapabilir, stok seviyelerini izleyebilir ve envanter verilerini gerçek zamanlı olarak güncelleyebilir. Bu, özellikle büyük depolarda zaman ve iş gücü açısından büyük avantaj sağlar. Ayrıca, ürünlerin depolar arasında taşınması için de kullanılabilir. Hızlı ve otomatik envanter yönetimi, hataları azaltır ve verimliliği artırır.

Drone'lar, lojistik sektöründe sunduğu bir dizi avantaj vardır. Bunlar, hem işletmelerin operasyonel verimliliğini artırırken, hem de son kullanıcılar için daha hızlı ve güvenli teslimat imkânı sunar.

Drone'lar, geleneksel taşıma yöntemlerine kıyasla daha düşük işletme maliyetlerine sahiptir. Araçların bakımı, yakıt tüketimi ve personel giderleri gibi maliyetler, drone'lar, için çok daha düşüktür. Ayrıca, drone'lar, özellikle kısa mesafelerde daha hızlı teslimatlar gerçekleştirebileceğinden, lojistik firmalarının operasyonel maliyetlerini de önemli ölçüde azaltabilir. Bu, son tüketiciye daha uygun fiyatlarla ürün ulaşmasını sağlayabilir.

Drone'lar, hem kırsal hem de şehir içi bölgelerde ulaşım sağlama konusunda büyük esneklik sunar. Gelişmiş navigasyon sistemleri sayesinde, dağlık veya zorlu coğrafyalarda bile etkili taşıma yapılabilir. Bunun yanı sıra, doğal afetler veya acil durumlar gibi durumlarda da drone'lar, hızlı bir şekilde yardımların ulaşmasını sağlayabilir.

Drone'lar, hava yolu taşımacılığı kullanarak kara yolu taşımacılığına göre daha kısa mesafelerde daha hızlı teslimatlar yapabilir. Bu, özellikle e-ticaret şirketlerinin, müşterilerine aynı gün veya ertesi gün teslimat yapmalarına olanak tanır. Ayrıca, trafik engellerini aşma ve doğru rotayı takip etme kapasitesi, teslimat sürelerini daha da kısaltır.

Drone'ların, lojistik sektöründeki potansiyeli giderek artmaktadır. Ancak, teknolojinin gelişimi ve bu alandaki yasal düzenlemelerin gelişmesiyle, drone'lar daha da geniş bir kullanım alanına sahip olacak gibi görünmektedir.

Şu anda, birçok drone'lar yalnızca sınırlı otonomiye sahipken, gelecekte bu araçların tamamen otonom hale gelmesi bekleniyor. Drone'lar, gelişmiş yapay zeka ve makine öğrenimi algoritmaları sayesinde, daha verimli rotalar seçebilir, hava trafiğini izleyebilir ve olası engelleri önceden tespit edebilir. Ayrıca, uçuş yönetim sistemlerinin geliştirilmesi, drone'ların birbirleriyle ve geleneksel hava trafiği ile uyum içinde çalışmasına olanak sağlayacaktır.

Drone'ların lojistikte kullanılmasında karşılaşılan en büyük engellerden biri, hava sahası yönetimi ve yasal düzenlemelerdir. Birçok ülke, ticari drone uçuşları için henüz net ve kapsamlı düzenlemeler getirmemiştir. Gelecekte, hava sahasında düzenli ve güvenli uçuşların yapılabilmesi için devletler ve uluslararası kuruluşlar tarafından daha sağlam düzenlemeler ve altyapılar geliştirilecektir.

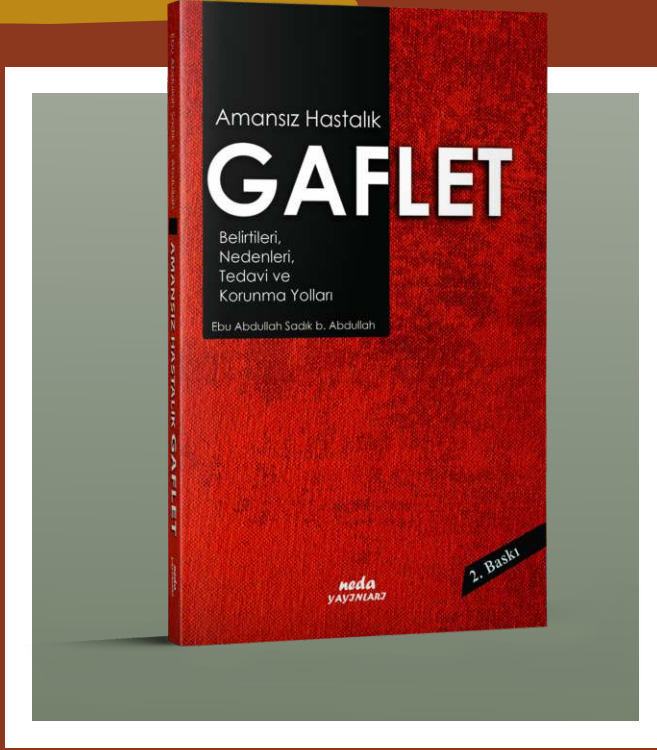
Drone'ların, batarya kapasiteleri, genellikle kısa mesafelerde çalışmaya olanak verir. Ancak, daha uzun mesafelerde çalışan ve daha büyük yükleri taşıyan drone'ların batarya teknolojileri hala geliştirilme aşamasındadır. Bu alandaki gelişmeler, drone'ların kullanım süresini uzatacak ve lojistikteki etkinliklerini daha da artıracaktır.

Hızlı teslimatlar, maliyet azaltma, çevresel etkilerin iyileştirilmesi ve verimlilik artışı gibi avantajlar sunan drone'lar, gelecekte lojistik alanında önemli bir rol oynayacaktır Allahuallem. Ancak, bu teknolojinin yaygınlaşması için karşılaşılan yasal, teknik ve operasyonel zorlukların aşılması gerekmektedir. Gelişen teknoloji ve düzenlemelerle birlikte, drone'lar, lojistik sektörü için daha verimli, hızlı ve sürdürülebilir bir çözüm haline gelecektir Allahuallem.

Ayn Kitabı

AMANSIZ HASTALIK GAFLET

Ebu Abdullah Sadık b. Abdullah

neda
YAYINLARI

Hastalık, insanın uzuvlarına isabet edip bilincinin ve hislerinin kaybolmasına sebep olan bir durumdur. Hastalıklar insanın görevini ve sorumluluklarını yerine getirmesine engel olurlar. Gaflet, insanoğlunun kalbine isabet eden en tehlikeli hastalıklardan biri olarak kabul edilmiştir. Allah (Subhanehu ve Teala)'nın merhamet ettiği kimseler hariç, kalbi körleştiren bu amansız hastalığa yakalanmayan neredeyse yoktur. Yaşadıklarımız, gördüklerimiz ve işittiklerimiz bu gerçeği teyid etmektedir.

“İnsanlardan birçoğu ayetlerimizden hakikaten gafilirdirler.” (10 Yunus/92)

Hakikat řu ki her insan kendi konumuna göre bu hastalıktan payını alıyor. Maalesef insanlardan bazılarının gaflet hastalığı kökleşmiş ve Allah (Subhanehu ve Teala) da onların kalplerini mühürlemiştir. Bu tehlikeli hastalığın insanlardan belirli bir gruba veya herhangi bir cinse has olmadığı bilakis Allah (Subhanehu ve Teala)'nın dilediği kimseler hariç âlimlerde, cahillerde, kadınlarda, erkeklerde, gençlerde veya yaşlılarda kısacası her kesimden insanda görüldüğu malumdur. Uzaklařmak için gayret sarf eden, kurtulmak için ciddiyetle işe koyulan kimseler haricinde bu hastalığa yakalanmayan kimse yoktur. Bu Allah'ın lütfudur ve onu dilediğine verir. Allah büyük lütuf sahibidir. Bizler de O'nun bu büyük lütfundan istiyoruz.

Hastalıklar insana isabet ettiğinde onu, yapmakla yükümlü olduğu işlerden alıkoyar. Görevini tam olarak yapmasına engel olur. Hele bu hastalık, insanın en değerli uzvu olan kalpte meydana gelir ve hayatında en değerli şey olan dinini ve imanını etkiliyor ise iř daha da ciddi bir hâl alır. İşte insanın kalbinde meydana gelen, dinine ve imanına büyük zararlar veren hastalıkların en büyüğu gaflettir.

Kitap 5 ana bölümden oluřmaktadır.

1. Gaflet Hastalığının Belirtileri
2. Hastalığı Meydana Getiren Sebepler
3. Gaflet Hastalığının İnsanı Uğratacağı Zararlar
4. Gaflet Hastalığından Korunma Yolları
5. Gaflet Hastalığının Tedavi Yöntemleri

